

Din cuprins:

Simpozionul dedicat aniversării S.A.R. și Premiile Academiei	1
Balul Arhitecților 2016	9
Societatea Arhitecților Români 1891-1947	13
Istoricul localului S.A.R.	23
Uniunea Arhitecților 1952-1989	30
UAR 1989-2016	34
Alte evenimente culturale	40
Semicentener Duiliu Marcu	43
Expoziții ale membrilor UAR	45
In memoriam	48

125 ANI DE LA ÎNFIINȚAREA S.A.R.

„125 de ani de la înființarea Societății Arhitecților Români”

Vineri, 26 februarie, a avut loc în Aula Bibliotecii Centrale Universitare București, clădirea Fundației Regale „Carol I” din Calea Victoriei nr. 88, Simpozionul dedicat împlinirii a „125 de ani de la înființarea Societății Arhitecților Români”.

Programul evenimentului a cuprins 3 comunicări privind istoricul organizării breslei până în zilele noastre. Pregătite de către arhitecții Nicolae Lascu, Alexandru Beldiman și Peter Derer, prezentările au fost completate cu intervenția arhitectului Ioan Goia, o scurtă și documentată incursiune referitoare la primul sediu al SAR.

S-au relevat principalele particularități ale etapelor succesive ale existenței SAR-UAR, de la înființare până la desființarea SAR în 1948; Uniunea Arhitecților între 1952 și 1989; Uniunea Arhitecților din România din 1990. În diferite forme de organizare și parcurgând etape istorice succesive, au avut un rol considerabil în afirmarea profesiei, a arhitecturii și a urbanismului ca părți esențiale ale mediului construit în România.

În cadrul evenimentului a luat cuvântul și Președintele Uniunii Arhitecților din Rep. Moldova, dl. Iurie Povar.

În partea a doua a manifestării a fost prezentat un film având la bază expoziția „Arhitecți români creatori de patrimoniu cultural”, realizată sub coordonarea arh. Cristina Gociman, cuprinzând cele mai semnificative exemple de arhitecturi din România până în 1990.

La final s-au prezentat lucrările arhitecților cărora le-a fost conferit premiul "Duiliu Marcu" de către Academia Română, în perioada 2010–2015.

Program Simpozion

Partea I-a

Moderator: prof. dr. arh. Cristina Gociman

10,30 Deschiderea simpozionului

Dr. arh. Viorica CUREA, președintele UAR

Arh. Șerban ȚIGĂNAȘ, președintele OAR

Cuvinte de salut invitati

11,00 Comunicări

Prof. dr. arh. Nicolae Lascu:

„Societatea Arhitecților Români și Uniunea Arhitecților”

Arh. Alexandru Beldiman:

„Nouă ani la conducerea UAR, octombrie 1990-octombrie 1999”

Prezintă dr. arh. Mihaela Criticos

Prof. dr. arh. Peter Derer:

„UAR: 1989 – 2016”

12,00 Pauză

12,30 Partea II-a

Moderator: prof. dr. arh. Mircea Ochincic

„Arhitecți români creatori de patrimoniu cultural ”

Autori: arh. Cristina Gociman, arh. Marius Lapadat,

arh. Ioan Augustin, realizator Ionel Stoicescu

13,00 Discuții

14,00 Închiderea simpozionului

125 de ANI

de la înființarea SOCIETĂȚII ARHITECȚILOR ROMÂNI S. A. R.

Arhitecți fondatori

ALEXANDRU
ORĂSCU

CAROL BENIȘ

ALEXANDRU
SĂVULESCU

D. MAIMAROLU

G. MANDREA

ION MINCU

GRIGORE
CERCHEZ

ION N.
SOCOLESCU

GEORGE
STERIAN

ȘTEFAN
CIOCĂRLAN

M. CAPUTEANU / G. DUCA / N. CERCHEZ / T. SOCOLESCU / GR. CĂLINESCU / N. STAVOLCA / F. MONTAUREANU / F. XENOPOL / N. GABRIELESCU / I. CONSTANTINESCU / P. PETRICU // R. NEDELCESCU / F. THYR / C. STRAVOLCA

26 februarie 2016, ora 10.30

AULA BIBLIOTECII CENTRALE UNIVERSITARE BUCUREȘTI

CLĂDIREA FUNDAȚIEI CAROL I

Calea Victoriei 88

Organizat de Uniunea Arhitecților din România și de Ordinul Arhitecților din România, simpozionul a celebrat înființarea, la 26 februarie 1891, de către 24 de arhitecți români, a propriei organizații profesionale.

Invitația a avut ca suport fotografia de grup a membrilor S.A.R., la întâlnirea aniversară în data de 26 februarie 1911, pusă la dispoziție cu amabilitate de către dl. arh. Ioan V. Goia.

În fotografiile de la simpozion: Viorica Curea, Șerban Sturdza, Cristina Gociman, Nicolae Lascu, Peter Derer, Mircea Ochinciuc, Iurie Povar - Președintele UARM, Mihaela Criticos.

Premiul „Duliu Marcu” în domeniul creației arhitectonice

2013 ex aequo

a) Lucrarea: Arhitectura Germaniei naziste

autor: Sorin Vasilescu

b) Lucrarea: Restaurarea și consolidarea Bisericii Sf. Ioan Botezătorul, Mănăstirea Măxineni, județul Brăila

autor: Călin Hoinărescu

2012

a) Lucrarea: Crystal Tower Business Center

autor: Adrian Spirescu

b) Lucrarea: Cinematograf Favorit
(consolidare, extindere, modernizare)

autor: Radu Teacă

2011

Pentru contribuția de excepție la protejarea și modernizarea școlii românești de arhitectură

autor: prof. dr. arh. Emil Barbu Popescu

2010

Lucrarea: Declinări în piatră - peisaj cultural Dobrușa - Drăgășani: cramă, centru de conferințe și expoziții Avincis

autor (arhitect): Alexandru Beldiman

2009

Pentru întreaga activitate

autor (arhitect): Takacs Zoltan

2008

Pentru întreaga activitate

autor (arhitect): Vasile Mitrea

autor (arhitect): Dorin Ștefan

Premiul „Duiliu Marcu“ în domeniul creației arhitectonice

Sorin Vasilescu

ARHITECTURA ITALIEI FASCISTE
Arhitectura este arma cea mai puternică - l'Architettura è l'arma più forte

ARHITECTURA ITALIEI FASCISTE
Arhitectura este arma cea mai puternică - l'Architettura è l'arma più forte

ARHITECTURA ITALIEI FASCISTE
Arhitectura este arma cea mai puternică - l'Architettura è l'arma più forte

ARHITECTURA ITALIEI FASCISTE
Arhitectura este arma cea mai puternică - l'Architettura è l'arma più forte

ARHITECTURA ITALIEI FASCISTE
Arhitectura este arma cea mai puternică - l'Architettura è l'arma più forte

ARHITECTURA ITALIEI FASCISTE
Arhitectura este arma cea mai puternică - l'Architettura è l'arma più forte

ARHITECTURA ITALIEI FASCISTE
Arhitectura este arma cea mai puternică - l'Architettura è l'arma più forte

ARHITECTURA ITALIEI FASCISTE
Arhitectura este arma cea mai puternică - l'Architettura è l'arma più forte

Alexandru Beldiman

Vasile Mitrea

Zoltan Takacs

Emil Barbu Popescu

Premiul „Duliu Marcu“ în domeniul creației arhitectonice

Adrian Spirescu

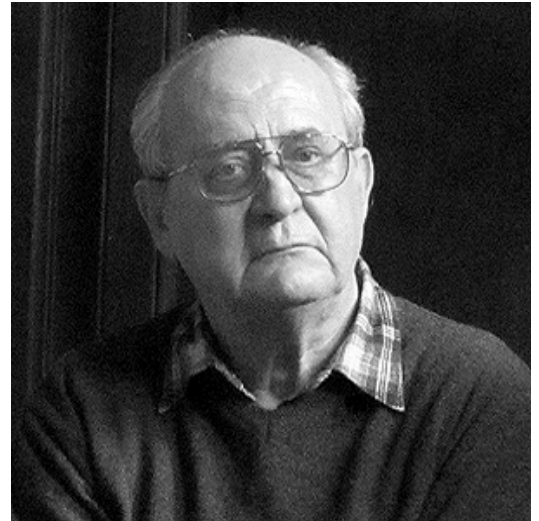
Dorin Ștefan

Premiul „Duiliu Marcu“ în domeniul creației arhitectonice

Radu Teacă

Călin Hoinărescu

BALUL ARHITECȚILOR 27 februarie 2016

București, Cercul Militar Național

partenerii media
ARHITECTURA **BIUAR**
Observatorul Urban București

Tradiția continuă ...

125 de ani, de la constituirea Societății Arhitecților Români și mai târziu a Uniunii Arhitecților din România sunt un filon de referință profesională și de ținută morală.

Munca creatoare în arhitectură a constituit o sursă și un suport spiritual. Indiferent de istoria furtunoasă pe care am parcurs-o, nu am fost inabuzite nici momentele de destindere cu muzică, dans, metafore ... și nu poate fi uitat Enrico Franciotti cu formația lui, Flutur A sau de catorva decenii Alexe Andries și fanii lui.

Asta seară avem din nou prilejul să fim împreună, să ne măturisim solidaritatea de breșlă și să ne stimulăm reciproc în spiritul creației și emulației artistice și culturale.

*Dr. arch Florica Gurea
președinte UAR*

27 februarie 2016

EPILOG

De ce există obiceiul de a pune în paginile carnetelor de bal povești și imagini culese de la balurile arhitecților de altădată? Poate pentru strălucirea toaletelor elegante ale doamnelor și siluetele zvelte, stilate ale partenerilor de dans.

Eu am preferat fotografii cu ambianța sărbătorească a saloanelor de la ultimele ediții – selectate de la balurile din Iași, Sibiu, Timișoara, Brașov, Sinaia și București.

Las pentru autorii caietelor de bal viitoare să insereze amintiri și secvențe de dans ale invitaților din această seară.

Sunt sigur că va fi de neuitat!

Mai ales pentru că veți fi martorii... primului „recital” care îi reunește pe cei 6 îndrăgiți muzicieni arhitecți.

Petrecere plăcută!

Mircea Ochinciu

BALUL ARHITECȚILOR

PROGRAM

20.00 deschidere/ sosire invitați
orchestra restaurantului

20.40 invitați: arh. Alexandru Andrieș,
arh. Ioana Mîntulescu

21.10 orchestra restaurantului

21.25 invitați: arh. Doru Stănculescu,
arh. Sorin Mînghiat

21.45 orchestra restaurantului

22.00 invitat: arh. Marius Popp

22.20 orchestra restaurantului

22.35 invitat: arh. Iulian (Mugurel) Vrabete

22.55 orchestra de jazz Raul Kusak Band
orchestra restaurantului

PETRECERE PLACUTĂ !!!

Meniu

cupă de șampanie la întâmpinare

gustări reci

icre de crap
papiotă șuncă
cornete sibiene
mușchi țigănesc
doboș din somon fumé și caș-

caval

salată de crudități

felul I - pește

șalău la cuptor

sos + legume asortate

felul II - mixed grill

file de porc

piept de pui

cartofi cu rozmarin

salată de murături

desert

tort glacé

cafea

băuturi

whiskey, votcă, Campari Or-

ange

sucuri

vin de Recaș alb și roșu

POFTĂ BUNĂ !!!

marius popp

alexandru andrieș

ioana mintulescu

doru stănculescu

sorin minghiat

mugurel vrabete

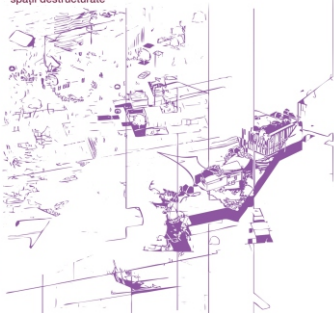
nr. 6
660
2015

ARHITECTURA
REVISTA UNIUNII ARHITECTILOR DIN ROMANIA FONDATA IN 1906

spatii destructure

spatii destructure
nr. 6 660 2015
ARHITECTURA

Silvia ARAMĂ //
Gloria BĂRBUȘ //
Suzana COCȘANCIU //
Clara COȘCĂ //
Cornelia CRĂCIUN //
Alexandru DĂBĂLA //
Bogdan DIMITRESCU //
Alexandru DUMĂSCU //
Eugen DUMĂSCU //
Dănuț DUMĂSCU //
Răzvan GĂLĂCĂ //
Marius GĂLĂCĂ //
Marius GĂLĂCĂ //
Elena LEON //
Cornelia MATCĂ //
MELU //
Paula MORTĂ //
Ana Maria NEDESCU //
Flavia OLARU //
Elena OLARU //
Răzvan PĂTRĂȘAN //
Andreea POP //
Florin POP //
Iulian POPESCU //
Lavinia POPESCU //
Günther SCHLAGER //
SONIA //
SONIA //
Marius ȘTEFĂN //
Andreea ȘTEFĂN //
Alexandru ȘTEFĂN //
Alexandru ȘTEFĂN //
Sandra TÂMBULEA //
Cristina VĂLĂDAR //

ARHITECTURA
REVISTA UNIUNII ARHITECTILOR DIN ROMANIA FONDATA IN 1906

TEMELE ANULUI 2016

Rural

Arhitectura de urgență

Societatea Arhitecților Români – 125

Festiv CX

Locuința individuală

Ofertă
pe anul 2016

ABONARE

ARHITECTURA

REVISTA UNIUNII ARHITECTILOR DIN ROMANIA FONDATA IN 1906

85 lei
50 lei

abonament preț integral
(6 numere – 5 apariții):

abonament cu reducere
(6 numere – 5 apariții):
pentru elevi, studenți și pensionari

Pentru abonamente ne puteți contacta la:
0768 198 179
distribuție@arhitectura-1906.ro
www.arhitectura-1906.ro

Încercarea de reconstituire a istoricului Societății Arhitecților Români (SAR) este îngreunată considerabil din lipsa unor documente datând din întreaga perioadă de existență a ei, de la 1891 până la dispariția ei, în 1947. În absența arhivei SAR, singurele informații pot fi găsite în revista Analele arhitecturii și ale artelor cu care se leagă, informațiile, deseori foarte succinte, publicate în Arhitectura, publicația SAR precum și cele din cele câteva numere ale Buletinului SAR, apărute sporadic.

După 1932, anul înființării legale a Corpului Arhitecților, pot fi făcute corelări a activității celor două asociații ale arhitecților, fără însă a putea preciza activitatea propriu zisă a SAR. În fine, pentru ultima perioadă a existenței sale, Buletinul SAR este deosebit de util, prin publicarea relativ regulată, a celor 13 numere, dintre aprilie-mai 1945 și noiembrie 1948.

PREMIZELE

Este în general cunoscut momentul înființării SAR, la 26 februarie 1891. Este, de asemenea, deseori invocată „provocarea” care ar putea rezulta din acel fragment al discursului arhitectului german Paul Wallot la banchetul oferit în cinstea sa și a arhitectului francez Edmond de Joly (arhitectul camerei deputaților din Franța), membri ai juriului concursului pentru clădirile Camerei Deputaților și a Senatului din decembrie 1890: „... *Dacă veți înființa o societate de arhitecți, după cum există în toate orașele principale ale lumii, atunci să ne faceți amabilitatea de a ne numi membri onorifici ai societății D-voastră pe mine și pe scumpul meu amic dl de Joly*”.

Cu aproximativ 15 ani mai devreme, în 1876, se înființase o Societate de Ingineri și Arhitecți, care însă nu a fost viabilă. Dar la sfârșitul secolului al XIX-lea, condițiile erau cu totul diferite. Într-adevăr, după declararea independenței față de Imperiul otoman și încheierea războiului din 1877-1878, proclamarea Regatului României sub regele Carol I în 1881, a deschis calea unei îndelungate stabilități politice și a unei accentuate dezvoltări economice.

Reflexul acestui context favorabil în domeniul modernizării urbane, prin mari proiecte ale municipalităților și a sporirii apreciable a clădirilor de toate tipurile – de la cele cu caracter public, absolut necesare noului stat național, până la numeroasele locuințe de tipologii foarte diverse – a marcat profund întreaga viață urbană a țării. Cele două concursuri amintite mai sus au fost și ele urmarea unor necesități stringente ale noilor instituții ale statului, rezultând direct dintr-o scurtă lege din 1882 care deschidea calea realizării unor importante clădiri publice.

Pe de altă parte, decizia înființării SAR nu este străină de existența unui număr de arhitecți români, aflați, cei mai mulți, la începutul carierei lor profesionale, formați la celebra Ecole des Beaux Arts din Paris: Alexandru Săvulescu s-a întors de la studii în 1880, Ion Mincu și Ion Socolescu în 1884, Leonida Negrescu și Dimitrie Maimarolu în 1888, iar până la sfârșitul anului 1890, apoi Constantin Băicoianu, George Sterian, Toma Dobrescu, Ștefan Ciocârlan, Grigore Călinescu, Nicolae George Stravolca, Nicolae Nedelescu.

Lor li s-au alăturat mai vârstnicul Alexandru Orăscu, precum și George Mandrea, Felix Xenopol, formați la școlile de arhitectură din Germania. Acestei generații de arhitecți (și a celor francezi activi în Vechiul Regat) i se datorează impulsul important al difuzării arhitecturii eclecticice (în special cea de factură franceză) și, prin Ion Mincu, s-a deschis drumul noi arhitecturi de inspirație tradițională - arhitectura neoromânească.

Înființarea și organizarea Societății Arhitecților Români

În ziua de 26 februarie 1891, în localul Serviciului tehnic al primăriei bucureștene, s-a decis înființarea Societății Arhitecților Români. Printre cei 24 de arhitecți care au hotărât înființarea SAR s-au numărat cei enumerați mai sus, precum și Carl Beniș, Mihail Capușineanu, George Duca, Grigore Cerchez, Nicolae Gabrielescum, Filip Montoureaanu, Petre (Paul) Petricu, I. Constantinescu, F. Thyr. La 7 martie 1903 noua societate a fost recunoscută persoană morală și juridică, prin documentul publicat în „Monitorul Oficial” nr. 276 din 14/27 martie 1903.

Câteva zile mai târziu, la 4 martie, în prima adunare generală a Societății s-a aprobat Statutul și s-a ales prima conducere a SAR. Societatea avea trei categorii de membri: membri societari, membri asociați și membri onorifici.

Dintre membrii societari au fost alese, la interval de 2 ani, apoi de 3 ani, conducerea SAR. Președintele ales în 1891 a fost Alexandru Orăscu, care, în acel moment, era rectorul Universității din București.

Până la desființarea practică, prin afilierea și apoi, prin includerea în AGIR, împreună cu toate societățile profesionale cu profil tehnic, președinții succesivi care i-au urmat lui Al. Orăscu, au fost: Alexandru Săvulescu (1895-1900), Ion Socolescu (1901-1902), Ion Mincu (1903-1911), Petre Antonescu (1912), Grigore Cerchez (1913-1918), Petre Antonescu (1919-1921), Ștefan Burcuș (1922.1924), Spiridon Cegăneanu (1925-1926), Ion Pompilian (1926-1927), Ștefan Burcuș (1928), Stănie Ciortan (1929-1932), Ion D. Enescu (1933-1941), Constantin Iotzu (1942-1943), C. D. Dobrescu (1944), Ion Davidescu (1945), Petre Antonescu (1945-1948).

Până la cel de-al Doilea Război Mondial numărul membrilor SAR a sporit treptat, fără însă a cuprinde toți arhitecții din țară. Din datele cunoscute se poate ști că, de la cei 24 membri fondatori, s-a ajuns la 126 membri în 1916, la 192 în 1931 și la 212 membri în 1933. Numărul lor poate fi relevant, fără îndoială, doar dacă se raportează la numărul total de arhitecți ai țării. În absența acestor date necesare, se poate doar lua în considerare o cifră consemnată, în 1919, într-un memoriu al SAR, când se estima că activau circa 200 de arhitecți. Mult mai aproape de realitate pot fi considerate statisticile anuale ale Corpului Arhitecților, după înființarea acestuia, în 1932, rezultată din eforturile și insistențele permanente ale SAR, așa cum se va vedea mai departe. Astfel, până la data de 1 aprilie 1938 erau înscriși în Corpul Arhitecților un număr de 530 arhitecți diplomați și 118 din categoria „arhitecților recunoscuți” (profesioniști cu o practică de cel puțin 5 ani, anterioară datei de intrare în vigoare a legii de înființare a Corpului Arhitecților).

Până în prezent nu au fost identificate documente ale celor două organizații, întocmite în același an, pentru a putea face o comparație plauzibilă. Este însă dincolo de orice îndoială că, pe întreaga durată a existenței paralele a celor două organizații, numărul membrilor SAR a fost mai mic decât cel al Corpului Arhitecților, apartenența la acesta conferindu-le dreptul de practică profesională.

Membrii, majoritari din Capitală

Cel de-al doilea aspect care decurge, fie și dintr-o analiză fragmentară a evoluției membrilor SAR, datorată, în prezent, absenței unor informații ale întregii perioade, este evidența concentrării în București a mării majorități a acestora. Din cei 126 membri ai SAR din 1916, 116 erau din București, în timp ce ceilalți 10 arhitecți aparțineau a ... orașe; din cei 192 membri activi ai societății din 1931, pentru a mai da un singur exemplu, 160 erau din București, iar ceilalți proveneau din 20 orașe ale țării, precum și din Bulgaria (arh. Tvetcov), de la Londra (arh. Ada-Beza Zăgănescu) și de la Roma (Emanuel Costescu, bursier la Școala Română din Capitala Italiei).

Ceea ce este demn de subliniat, pe baza informațiilor avute, este că apartenența la SAR a avut un slab ecou în provinciile alipite prin Marea Unire: în același an 1931, făceau parte din societate doar 5 arhitecți din aceste părți ale țării, câte unul din Brașov, Cluj, Arad, Dej și Timișoara, deși în 1925 a existat intenția arhitecților din Brașov de a se constitui într-o secție a S.A.R.

În afară de adunările generale ale arhitecților, cu prilejul cărora se reînnoiau conducerea SAR, au fost organizate câteva congrese care aveau drept scop

discutarea unor subiecte ce depășeau interesele directe ale SAR. Sunt cunoscute, prin relatări publicate, congresele din 1915, din 1925 (primul congres al arhitecților din România Mare) și cel din 1930. În anul 1939 se avusese intenția organizării unui alt congres, împreună cu Corpul Arhitecților; acesta nu a avut loc, din cauza unui slab interes din partea arhitecților.

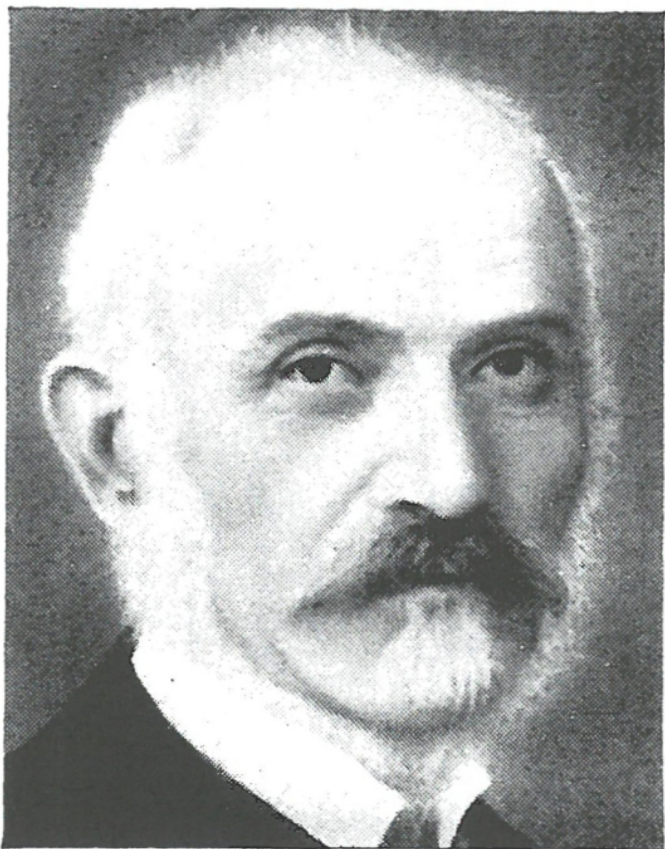
Scopurile, obiectivele și rolul SAR în afirmarea arhitecților și arhitecturii

Scopul primordial al noii societăți, urmărit permanent cu multă consecvență vreme de multe decenii, era acela de a proteja profesiunea „contra uzurpatorilor și contra speculanților de toate soiurile care, prin ignoranța și șarlatania lor, compromit arta și numele de arhitect”, după cum se subliniază în procesul-verbal întocmit la 26 februarie 1891, la înființarea societății.

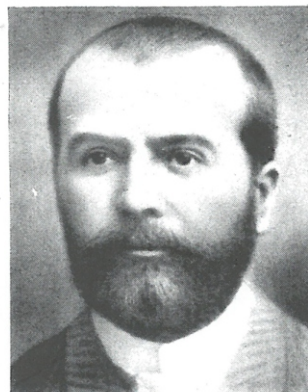
În același prim statut sunt menționate alte câteva obiective ale SAR: „socializarea”, prin întâlniri care permit cunoașterea reciprocă, schimbul de idei și dezvoltarea „imțămintelor de confraternitate”, de dezvoltare a cunoștințelor, prin conferințe, lecturi, excursii etc.; organizarea de expoziții, studierea diferitelor probleme care privesc profesiunea; în măsura în care ar fi existat mijloace financiare, punerea la dispoziția membrilor societății a unui sediu, a unei biblioteci și a unui „muzeu special”.

Două săptămâni mai târziu, Comitetul Societății adaugă alte două obiective majore ale SAR: înființarea unei școli de arhitectură și reformarea Consiliului tehnic pentru „tot ce privește lucrările de arhitectură”, avansându-se chiar ideea înființării unui Consiliu tehnic special destinat problemelor de arhitectură.

PREȘEDINȚII S.A.R.

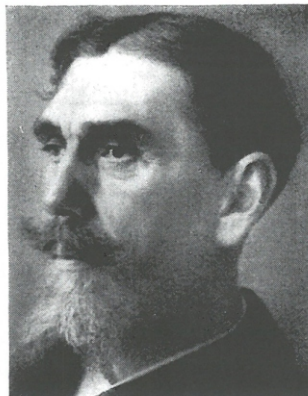
AL. ORĂSCU

AL. SĂVULESCU

I. N. SOCOLESCU

ION MINCU

P. ANTONESCU

GR. CERCEZ

ȘT. BURCUȘ

Președinții Societății, de la înființare și până în 1939
Revista „ARHITECTURA”, nr. 1-1939

PREȘEDINȚII S.A.R.

SP. CEGĂNEANU

ST. CIORTAN

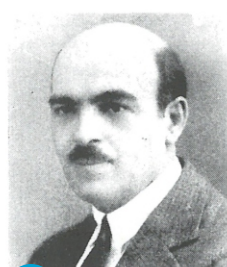
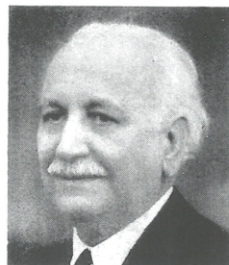

J. POMPILIAN

MEMBRII COMITETULUI ÎN 1939

ION D. ENESCU
Președintele actual al Societății.

MEMBRII COMITETULUI ACTUAL

V.-Președinți : S. VASILESCU
V. RĂDULESCU
Secretari : P. ȘERBĂNESCU
ST. H. OPARI
Casier C. DOBRESCU
Cenzor I. ȚĂRUȘANU
Bibliotecar V. SMIGELSKI
Membri : I. C. ROȘU
G. NEGOESCU
C. POMPONIU
I. I. BERINDEY

Treptat, în anii care au urmat, s-au formulat alte numeroase obiective imediate sau de durată, ale Societății Arhitecților Români, de fiecare dată adaptate momentului sau etapei de dezvoltare a societății românești. Ea și-a demonstrat, astfel, importanța pentru profesiune și, în general, pentru creșterea și recunoașterea rolului arhitecților, a statutului profesiei și arhitecturii în societate. Prezentarea celor mai importante din aceste obiective, făcută în succesiunea apariției lor, sugerează maturizarea suficient de rapidă a SAR.

Școala de arhitectură a fost, după cum s-a văzut, unul din cele dintâi deziderate ale noi societăți, ca reflex al conștiinței arhitecților – toți formați, în acel moment, în școli din străinătate – de a putea pregăti în țară profesioniștii necesari.

Decizia Societății de a înființa propria școală (particulară) de arhitectură, pregătită în urma unor lungi discuții, prin întocmirea regulamentelor de funcționare, de alegerea a cadrelor didactice etc., a fost consfințită, prin probările necesare ale ministerului instrucțiunii publice, astfel că, la 15 octombrie 1892, școala și-a început activitatea cu primii 40 elevi înscriși.

Prin regulament se stabilea că președintele SAR este și directorul școlii și că profesorii acesteia vor fi aleși numai dintre membrii societății (la activitățile de atelier) și „de preferință” dintre aceștia, în cazul profesorilor „de studii (teoretice)”.

Deși, prin acordul de funcționare, ministerul atrăsese atenția că diplomele de sfârșit de studii nu vor conferi nici un drept absolvenților, pentru a se angaja în diferitele servicii ale statului, entuziasmul celor 13 profesori, neplătiți, a făcut ca școala să funcționeze fără întrerupere 5 ani.

Școala de stat și Sediul din Școala de Arhitectură.

Bunele rezultate ale școlii l-au determinat pe Spiru Haret ca, în 1897, în cadrul reformei ample a învățământului, să aprobe ca școala să devină de stat, ca secție a Școlii de Belle Arte. Același ministru a aprobat, în 1904, ca școala de arhitectură să devină o instituție independentă, sub denumirea de Școala Superioară de Arhitectură. În 1932 este schimbată denumirea în Academia de arhitectură, iar începând cu anul 1938 este integrată, ca Facultate, Politehnicii bucureștene¹.

Legăturile inițiale, dintre SAR și școala căreia i-a dat naștere, au rămas, permanent, foarte strânse până la cel de-al Doilea Război Mondial ca și după aceea. Odată cu darea în folosință a clădirii școlii din str. Biserica Enei, Societatea arhitecților și-a avut aici sediul, până la inaugurarea, în 1930, a propriului sediu, din str. Episcopiei; după înființarea, în 1932, a Corpului Arhitecților, și acesta și-a avut sediul în aceeași clădire.

După integrarea școlii de arhitectură în sistemul de stat, numirea profesorilor s-a făcut conform normelor generale, fără ca SAR să mai aibă dreptul să condiționeze numirea acestora de apartenența la societate. Cu toate acestea, cei mai mulți profesori – arhitecți au fost, de-a lungul anilor, membri de vază ai SAR. În 1915 s-a instituit un premiu al SAR pentru cel mai bun proiect în stil românesc al unui student al Școlii de arhitectură. Sumele respective au provenit fie din propriul buget, fie din donațiile membrilor.

¹ Pentru o istorie detaliată, vezi Grigore Ionescu, *Istoricul învățământului superior de arhitectură*, în 75 de ani de învățământ superior de arhitectură, IAIM, București, 1973, p. 27-111.

De aceea, în 1919, când se avea în vedere organizarea, în ansamblul lui, a învățământului superior din România Mare, și a celui de arhitectură în particular, au existat două direcții a discuțiilor. Pe de o parte, aceea a existenței, în continuare, a școlii de la București, alături de trei alte școli de arhitectură la Iași, Cernăuți și Cluj, care ar fi trebuit să fie înființate; această direcție nu a mai fost reluată în anii următori.

Cea de-a doua direcție a fost aceea a integrării arhitecturii în noua formulă, preconizată, a Politehnicii. Poziția Societății Arhitecților a fost cât se poate de tranșantă: „Școala Superioară de Arhitectură nu poate fi atașată la nici o altă școală sau Politehnică; ea urmează să rămână independentă – cum e azi – susceptibilă de reorganizare, adăugându-se cursurile ce se mai găsesc necesare pentru completarea învățământului și aducerea ei la nivelul școlilor superioare din străinătate”. Cu aceeași ocazie SAR a cerut cu insistență ca Școala Superioară de Arhitectură să capete rang de universitate.

PUBLICAȚIILE.

Fără a fi unul din obiectivele clar precizate, ele au fost în atenția Comitetului SAR pe întreaga durată a existenței sale. Dacă în primii ani Analele arhitecturii și ale artelor cu care se leagă (1890-1893), a cărui director a fost Ion Socolescu, a însoțit și redat, cu multă acuratețe, activitatea societății, revista **ARHITECTURA**, publicație proprie, apărută începând cu 1906, a reflectat, uneori cu mari intermitențe ale apariției, activitatea SAR, precum și poziția sa în diferite probleme ale profesiei².

² Gabriela Tabacu, Revista Arhitectura: Studiu monografic și indici; 1906-1944, București, ed. Humanitas, 2008

Este, în acest sens, foarte cunoscută orientarea generală a revistei spre arhitectura tradiționalistă, ca reflex al poziției Societății.

O publicație, apărută cu mari întreruperi, a fost Buletinul Societății Arhitecților Români, care avea rolul de a reflecta viața internă a societății. Puținele numere care pot fi consultate în prezent – 1919, 1927-1928, 1945-1948 – sunt cu atât mai importante cu cât ele conțin informații nepublicate în revista Arhitectura.

În timp, SAR a căutat să cuprindă, prin activitățile sale, prin acțiuni concrete și intervenții la diferitele foruri ale țării, o sferă din ce în ce mai largă, care să ateste importanța arhitecților și a organizației lor. Astfel, încă din 1892 a întocmit un Proiect de lege pentru conservarea monumentelor istorice și a obiectelor de artă, preocupare care a concentrat interesul membrilor săi.

Preocuparea pentru arhitectura națională s-a manifestat și într-un mod particular, dincolo de susținerea, aproape programatică, a arhitecturii neo-românești.

La inițiativa lui Arta Cerchez, SAR a inițiat un concurs pentru cea mai bună lucrare referitoare la istoria arhitecturii românești. Din cele trei lucrări predate în termenul fixat la 1 decembrie 1934, juriul a desemnat câștigător pe Grigore Ionescu, a cărui lucrare, Istoria arhitecturii românești, publicată abia în 1937, cu o Introducere de Nicolae Iorga, a fost distinsă cu Premiul Academiei Române. A fost momentul, foarte timpuriu, de consacrare științifică al celui mai important istoric al arhitecturii noastre.

În 1929, la solicitarea conducerii Societății, pe lângă Ministerul Artelor s-a creat „Salonul Oficial de Arhitectură și Artă Decorativă”, expoziție care avea loc odată cu aceea a „Salonului Oficial de Pictură și Sculptură”

La edițiile succesive, prin proiectele expuse, s-au făcut cunoscute publicului larg preocupările și orientările arhitecturii românești. Împreună cu Societatea Artiștilor, Societatea Politehnică, Asociațiile generale ale inginerilor, medicilor și medicilor veterinari, Uniunea generală a avocaților din România ș.a., SAR a militat pentru înființarea „Federației Asociațiunilor de profesioniști”, în scopul apărării intereselor generale profesionale.

Prin forța lucrurilor – numărul cel mai mare de membri – SAR a avut, de-a lungul timpului, cele mai frecvente colaborări cu administrația Capitalei. Venind în întâmpinarea solicitărilor Societății, primarul Vintilă Brătianu a întocmit primul tablou al arhitecților care pot realiza proiecte pentru diferite tipuri de clădiri.

Reprezentanți ai SAR au fost activi în elaborarea diferitelor regulamente de construcții și alinieri (cele din 1928 și 1939), au avut contribuții în întocmirea unor teme de concurs (de exemplu concursul pentru Piața Victoriei), iar la congresul din 1925 s-a discutat, printre altele, și problema sistematizării Bucureștiului.

Scurt timp după înființarea sa, Societatea Arhitecților a participat la diferite manifestări internaționale ale arhitecților, prilej de luare de contact cu alte societăți similare din țări europene și cu preocupările arhitecților.

O prezență constantă, între 1908 și 1937, a avut societatea la edițiile succesive ale Congresului Internațional al arhitecților, care au avut loc la Viena, Roma, Haga-Amsterdam, Budapesta, Roma și Paris. O delegație numeroasă a SAR a participat la al XII-lea congres de la Budapesta (1930), acolo unde arhitecții români au fost prezenți și cu o secțiune consistentă în cadrul Expoziției Internaționale de Arhitectură, context în care Horia Creangă, împreună cu fratele său, Ion și soția, Lucia, au fost recompensați cu o diplomă de prețuire pentru proiectul cu care au câștigat concursul pentru Imobilul ARO.

Problema fundamentală a SAR, încă de la înființarea ei, a fost aceea a protecției profesiei, un obiectiv urmărit cu multă perseverență în decursul anilor. Au fost mai multe direcții spre care au orientate eforturile. Una din acestea a fost statuarea și recunoașterea profesiei diferită de aceea a inginerilor. Astfel, ca reacție la proiectul de lege privind organizarea corpului tehnic al Ministerului Lucrărilor Publice din 1893 (care făcea referință doar la ingineri), pe lângă solicitarea adresată parlamentului ca în acea lege să se facă distincția dintre ingineri și arhitecți, să se studieze posibilitatea înființării unui corp special al arhitecților, care să aibă în responsabilitate aprobarea lucrărilor publice de arhitectură.

O altă direcție a fost prin întocmirea, în 1906 a unui **Proiect de lege privind titlul de arhitect și titlul de conductor arhitect, care conținea cerința de întocmire a unui „Tablou” al arhitecților cu drept de profesia.** Un alt proiect similar de lege („Pentru apărarea exercitării profesiei de arhitect”) a fost întocmit, în 1918, de Ion D. Berindei.

La **Congresul Arhitecților din 1915** au mai fost adăugate alte câteva puncte importante: crearea unui consiliu superior de arhitectură; instituirea unui regulament pentru concursurile publice pentru proiectele de clădiri „de orice gen”; reglementarea și unificarea serviciilor de arhitectură ale statului, județelor și comunelor; încredințarea proiectelor de arhitectură numai arhitecților din România; expertizele judiciare referitoare la clădiri să fie atribuite numai arhitecților; renunțarea la proiectele-tip pentru clădirile mai importante. A fost chiar desemnată o comisie, cu puteri depline, după cum se afirma în comunicatul referitor la congres, alcătuită din 10 arhitecți, care să întocmească memoriile corespunzătoare acestor revendicări. Comisia era alcătuită din Șt. Burcuș, președintele în exercițiu al SAR, P. Smărăndescu, St. Ciortan, V. Ștefănescu, S. Vasilescu, D. Marcu, I. Traianescu, Gr. Gr. Cerchez, D. Renard și Cr. Cerchez. La congresul următor, din 1924, au fost reluate toate aceste revendicări îndreptățite ale arhitecților.

În fine, după 40 de ani de solicitări continue, Societatea Arhitecților Români și-a văzut realizat principalul său scop: **în luna mai 1932 Parlamentul țării a votat Legea de înființare și organizare a Corpului Arhitecților, iar în noiembrie a fost aprobat și regulamentul legii.** La întocmirea celor două acte legislative reprezentanții SAR au avut un rol hotărâtor. Această lege conținea reglementări privind apărarea titlului și a profesiei. Cu ocazia constituirii Corpului Arhitecților, în prezența lui Dimitrie Gusti, ministru al Instrucțiunii, Cultelor și Artelor, președintele ales al Corpului, Stătie Ciortan, și-a dat demisia din funcția de președinte al SAR. Conducerea SAR a fost preluată, pentru 8 ani, de Ion D. Enescu.

În componența Consiliului Corpului Arhitecților și a Comisiei sale de disciplină, SAR a avut, încă de la început, o reprezentare corespunzătoare importanței sale. Pe parcursul deceniului următor, problemele legate de buna prezență a arhitecților în societatea românească au fost soluționate amiabil de ambele organizații.

Toate aceste direcții de acțiune, unele formulate de la începutul existenței Societății, altele apărute în timp, pe măsură ce întreaga profesiune trebuie să se adapteze unor noi și foarte diversificate cerințe față de societate, ne conturează imaginea unei societăți dinamice, foarte active, care a reușit, în foarte mare măsură, să cuprindă întreaga sferă de interes și preocupări ale profesiei noastre. Cu un număr relativ redus de membri, dar cu o forță apreciabilă, ea a fost motorul afirmării drepturilor profesionale ale arhitecților, recunoscute și apreciate de societate.

Confruntată cu inevitabilele dificultăți ale sfârșitului deceniului 4 (cum a fost aplicarea legilor rasiale) și a anilor celui de-al Doilea Război Mondial, când o parte din arhitecți au fost prezenți pe front, cu un număr aproximativ de 150 membri, activitatea societății s-a restrâns considerabil. După 1945 SAR s-a aflat în fața unor imperative rezultate din schimbările politice. Schimbarea conducerii SAR s-a făcut în martie 1945, prin numirea unei comisii interimare, conduse de Ion Davidescu. În același an la solicitarea AGIR a fost întocmit un proiect de lege pentru unificarea tuturor corpurilor tehnice ale țării. La adunarea generală a SAR din 1946 a fost ales președinte Petre Antonescu, în fapt ultimul președinte al societății: în anul 1947 SAR este afiliată la AGIR, iar, prin Decretul 2/1951, toate organizațiile tehnice au fost contopite, prin desființare, în AGIR.

Membrii Societății în 1930

Președinte de onoare :

Profesor ERMIL PANGRATI, Arhitect „Honoris Causa”, Directorul Școlii Superioare de Arhitectură, fost Ministru.

Membrii onorari :

VINTILĂ BRĂTIANU, fost Prim-Ministru.

CONSTANTIN DIYESCU, Profesor Universitar, fost Ministru.

NICOLAE IORGA, Profesor Universitar, Rectorul Universității din București.

IOAN PETROVICI, Profesor Universitar, fost Ministru.

TZIGARA-SAMURCAȘ, Profesor Universitar.

MIHAIL VLĂDESCU, Profesor Universitar, fost Ministru.

ALEXANDRU DAVIDESCU, Inginer Inspector General, Președintele Asociației Generale a Inginerilor.

AUREL VLAD, fost Ministru.

N. P. ȘTEFĂNESCU, Ing. Insp. G-ral Președintele Soc. Politehnice.

C. BUȘILĂ, Inginer, Vice-Președinte al Soc. Politehnice.

GR. CĂLINESCU, Arhitect.

ST. CIOCĂRLAN, Arhitect.

T. DOBRESU, Arhitect.

N. GABRIELESU, Arhitect.

R. NEDELESU, Arhitect.

L. NEGRESU, Arhitect.

C. STERIAN, Arhitect.

C. STRAVOLCA, Arhitect.

Membrii de onoare ai Societății în 1930,
fotografie Revista „ARHITECTURA”, nr. 1-1939

O fotografie istorică realizată în data de 26 februarie 1911 cu ocazia aniversării a 20 de ani de la înființarea S.A.R.-ului ne înfățișează un grup din elita arhitecților având în mijlocul lor pe Ion Mincu și pe invitații de onoare (Spiru Haret-fost ministru al Instrucțiunii, Ermil Pangrati - directorul Ș.S.A., Alexandru Davidescu - secretar în Ministerul Lucrărilor Publice) imortalizați într-un spațiu luxos - Salonul Oglinzilor din fostul Palat Sturdza (demolat, ce se afla în imediata apropiere a viitorului amplasament al Palatului Victoria) fapt ce confirmă lipsa unui sediu propriu al Societății la data respectivă.

Încă de la înființarea S.A.R.-ului toate Comitetele au avut prevăzută în statut „năzuința” construirii unui local propriu deziderat îndeplinit abia în 1930 trecând prin numeroase avatari.

„În 1907-1908, președintele Societății I. Mincu, luase inițiativa lansării unor liste de subscripție printre arhitecți, pentru realizarea fondului de construcție a localului. Bolnav, în ultimul timp, Mincu nu s'a putut ocupa așa cum ar fi dorit, iar moartea sa, în 1912, a întrerupt această inițiativă. Au venit apoi războaiele din 1913-1914-1916-1918, cu urmările lor, cari au întârziat acțiunea pentru local.”

„În 1920 Societatea a reluat iarăși chestiunea localului, însărcinând special pe colegii S. Vasilescu, St. Ciortan și I. D. Enescu cu ducerea la rezultat practic a acestei chestiuni. Rezultat practic însemna teren și fonduri pentru construit. Pentru teren ne gândeam că Primăria, care mai dăduse terenuri și altor societăți, nu va refuza un teren Societății Arhitecților.”

SOLEMNITATEA INAUGURĂRII LOCALULUI SOCIETĂȚII ARHITECȚILOR ROMÂNI ȘI SERBAREA A 39 ANI DELA INFIINȚAREA SOCIETĂȚII

Bloc sediul S.A.R., Str. Episcopiei nr. 2-4,
azi sector 1 București,
fotografie Revista „ARHITECTURA”, nr. 1-1939

Fotografie de grup cu participanții la Simpozionul 125 ani de la Înființarea S.A.R.

împreună cu pagina 24

Societatea Arhitecților Români

area aniversară, 26 Februarie 1891 — 26 Februarie 1911

dr. Cristoloveanu Ștăile Clarian N. C. Mihăescu J. Pomplian Tom. Dobrescu D. Maimarolu J. Mincu Spiru Na. et Ernil Pangrati Al. Davidescu G. Manăra P. Antonascu G. Călinescu M. Constăescu Z. Mihălescu
Secretarul Soc. Cenzorul Soc. Vice-Prez. Soc. Președintele Soc. Ministrul Instrucțiunii și Cultelor Societății de Arhitectură Secretar G. I. J. Min. Lucr. Publice Vice-Prez. Soc. Membru în Comitet

N. Dărescu N. Nănculeșcu E. Doneaș A. Po, ostel N. rescu J. Nicolăiș M. Goldman T. Părășescu M. Sonenfeld J. Socolescu Gr. Nicolau Er. Lăzărescu O. Moșe
M. C. Simionescu-Mareș H. Balaban Pe. e. Nicolescu M. Nicolescu C. Simionescu P. Smarandescu J. Vulcan J. Mayer M. Joand G. Cazaban J. Trătanescu
D. Mărjeș E. Vasilescu Al. Refararu și ștărgaru J. Mihălescu Fl. Pantelli A. Nicolescu C. Toju O. Colley etc. Lupu
Membru Comitet. Cenzorul Soc. Membru în Comitet

1911
H. Dărescu
Societatea
Căminul nr. 66

Pentru fonduri ne-am gândit la înființarea unei societăți de construcții, din al cărei beneficiu să se afecțeze o parte pentru localul societății. Am expus această idee protectorului și sfătuitorului nostru Ermil Pangrati, care a găsit-o bună. Așa a luat ființă societatea „Construcția Modernă”, sub președinția lui Pangrati și cu un consiliu format, în majoritate, de arhitecți. Am avut la subscriere cât și ulterior, pentru finanțarea lucrărilor, concursul Băncii Românești, reprezentată în consiliu prin directorul I. Săvescu. Societatea Arhitecților a primit, la subscriere, 400 acțiuni și prin statut un procent de 3 % din beneficiul net....

....Pe de altă parte, cu toate solicitările, Primăria nu a putut găsi un teren convenabil pentru Societatea noastră. Si atunci, profitând că societatea „Constr. Modernă” clădea lângă Ateneu un bloc, am tratat și cumpărat un apartament la etajul I, amenajat după necesitățile Societății.”

(text și fotografii din Revista „ARHITECTURA”, 1941, Semicentenarul Societății Arhitecților Români, pg. 10)

Imagine interioară – sala de ședințe

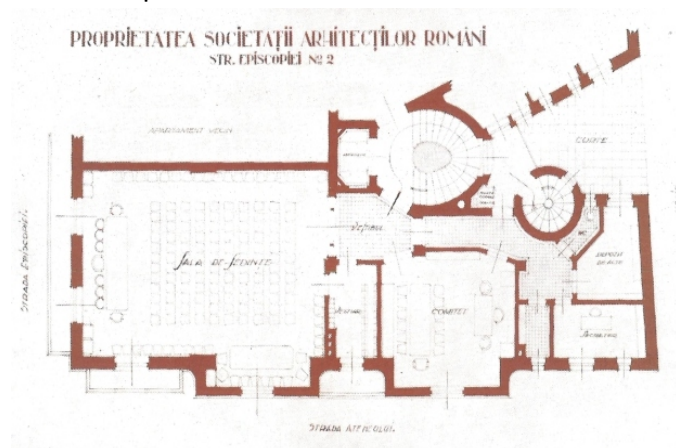
Costul acestui apartament a fost destul de ridicat pentru mijloacele S.A.R.-ului (2.150.000 lei) având în vedere posibilitățile sale reduse și s-a plătit în rate semestriale. O fotografie de interior a sălii de ședințe immortalizează pe fundalul mesei prezidiului chipul marelui maestru al artei naționale Ion Mincu.

Apartamentul conține următoarele spații:

- vestibul + vestiar,
- spațiu Comitet de Conducere mobilat cu birou pentru președinte și masă de lucru cu 16 locuri,
- birou secretar S.A.R.,
- birou depozit documente,
- sală ședințe (capacitate circa 180 de locuri, inclusiv pentru prezidiu),
- grup sanitar.

”La 26 Februarie 1930 Societatea Arhitecților Români și-a inaugurat localul, în prezența membrilor, a prietenilor și a reprezentanților asociațiilor de profesioniști intelectuali; local care ne-a fost de mult folos, dar, pe care-l socotim ca o fază de tranziție,

Plan apartament

către un local într'o casă proprie, care prin închirierea celorlalte părți să producă veniturile necesare, fie unei activități publiciste mai intense, fie alimentării unei Case de pensiuni pentru arhitecți fără mijloace și ajunși la vârsta de a nu mai putea lucra."

Președintele în funcție al S.A.R., arhitect Stănie Ciortan, dă citire la inaugurarea Casei Arhitecților Actului Comemorativ din care reproduc:

„Societatea Arhitecților Români, întemeiată în anul 1891, Februarie 1926, de cei dintâi luptători pentru dezvoltarea Arhitecturii în țară, sub prezidenția Arhitectului Alex. Orăscu, având astăzi ca președinte pe Arhitectul Stănie Ciortan.

Învrednicitu-s'a să sfințească Casa Arhitecților din Capitala Țării: Să se știe pentru totdeauna, că sfințirea celui dintâiu local, al Societății Arhitecților Români, este rezultatul străduințelor membrilor ei, în tendința lor de consolidare și progres.

Să se știe, că acest apartament, adoptat ca sediu al Societății, va servi provizoriu, până ce Societatea își va construi singură un palat care să sintetizeze arta desăvârșită și înfățișarea caracteristică.

Să se știe, că acest început de așezare a Societății s'a făcut cu ajutorul Societății „Construcția Modernă”, născută în sânul Societății Arhitecților Români și condusă cu adâncă pricepere de Președintele ei, Profesorul Universitar Ermil Pangrați, Directorul Școlii Superioare de Arhitectură.

Foto arhitecți la inaugurarea sediului, fotografie
Revista „ARHITECTURA”, nr. 1-1939

Să se știe, că inițiativa împlinirii năzuințelor Societății Arhitecților Români, de a avea local propriu, a fost luată de Marele Maestru al Artei Naționale, Arhitectul Ion Mincu, fost Președinte al Societății și desăvârșită în timpul din urmă, prin stăruința foștilor lui elevi, Arhitecții: Simion Vasilescu, Statie Ciortan și Ion Enescu, cu sprijinul tuturor colegilor, membrii ai Societății și ai colaboratorilor lor.

Dea Domnul ca acest așezământ, de sine stătător în București, Strada Episcopiei No. 2-4, să țină strâns uniți pe arhitecții români, pentru ca prin munca și arta lor să contribuie la înălțarea Arhitecturii Naționale și propășirea Patriei noastre iubite.

S'a săvârșit slujba religioasă de Preotul Nicolae Popescu, Profesor Universitar și Membru al Academiei Române; Preotul Profesor D. Rădulescu, Parohul Bisericii Albe și Preotul Marin Tacian-în fața Arhitecților Membrii ai Societății, a Membrilor de Onoare, a Profesorilor Școalei Superioare de Arhitectură, a delegațiunilor Asociațiunilor de profesioniști și a membrilor Consiliului Societății „Construcția Modernă.””

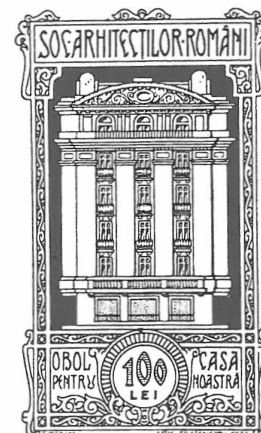
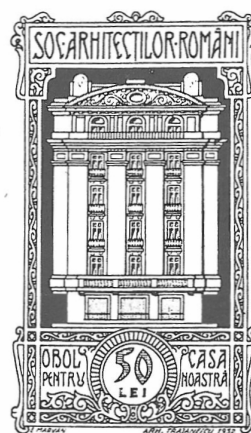
Arhitecții funcționează în acest spațiu până în noiembrie 1947 când S.A.R.-ul este încadrat în Asociația Generală a Inginerilor din România-A.G.I.R. iar Colegiul Arhitecților (C.A.R.-ul) va fi subordonat Ministerului Construcțiilor până în 1949 când va fi desființat.

Începând cu 1953 U.A.R. primește local pentru un nou sediu, un fost imobil al Jockey Clubului Român, situat de asemenea pe strada Episcopiei, lucrare concepută de arh. G. M. Cantacuzino, spațiu în care va funcționa până în 1989.

Fiind unul dintre cei care militează pentru renunțarea la denumirea actuală, U.A.R., de sorginte proletcultistă și revenirea la cea inițială, S.A.R., am încă speranța că arhitecții își vor concentra eforturile și întreprinde toate demersurile legale necesare în vederea recuperării vechiului spațiu din str. Episcopiei, nr. 2-4, moștenire de la vrednicii noștri înaintași.

26 Februarie 2016,
Arh. Ioan V. Goia

Imagini timbre 50 și 100 de lei obol,
sursa ilustrațiilor: Revista „ARHITECTURA”, 1941
Semicentenarul Societății Arhitecților Români, pg. 10

Timbre emise pentru fondul localului.

Înființarea Uniunii Arhitecților din Republica Populară Română (apoi din Republica Socialistă Română, conform denumirii oficiale a țării) a fost una din prevederile Hotărârii CC al PMR și al Consiliului de Miniștri în 13 noiembrie 1952 cu privire la Construcția și reconstrucția orașelor și organizarea activității în domeniul arhitecturii.

Printre alte decizii importante, care au determinat, pentru mult timp, evoluția ulterioară a întregului domeniu al arhitecturii și urbanismului, s-a hotărât că „...ținând cont de necesitatea unei organizații de creație a arhitecților, se înființează Uniunea Arhitecților din RPR, pentru a ajuta la ridicarea nivelului lor ideologic, a măiestriei lor artistice și a cunoștințelor tehnice, spre a putea da o contribuție cât mai mare la opera de construire a socialismului”.

Casa Arhitectului și Revista „Arhitectura”

În continuare, se hotărâ înființarea unei Case a Arhitectului iar revista de arhitectură - recăpătându-și titulatura tradițională, „Arhitectura” - urmând a trece sub conducerea UA. Uniunea Arhitecților era în directă subordonare a Comitetului de Stat pentru Arhitectură și Construcții, a cărui președinte, cu rang de ministru, a fost Nicolae Bădescu.

Totodată, se specifica că, până la 1 ianuarie 1953, trebuia să aibă loc a conferință a arhitecților, pentru constituirea UA, iar la mijlocul anului 1953 trebuia să se țină primul congres, însoțit de o expoziție de arhitectură românească.

În același document se specifica înființarea unui Fond de arhitectură, oficializat prin Decretul 95/1955; prin Fond se finanțau, cu sprijin de la stat, diferite activități: ajutor sau împrumut pentru publicarea operelor științifice; deplasări de studiu în țară și străinătate; acordarea de premii studenților și arhitecților; organizarea și funcționarea caselor de odihnă, sanatorii, creșe; acordarea de ajutoare, pentru ridicarea nivelului de trai ale arhitecților și familiilor acestora; protejarea drepturilor de autor etc.

Conferința de constituire a UA a avut loc în zilele de 22 și 23 decembrie 1952, în prezența a 10 delegați ai arhitecților din toată țara și a 550 (!) invitați. Președine al UA a fost ales Duiliu Marcu, iar vicepreședinte Pompiliu Macovei, care, cu o lună mai devreme, fusese numit arhitect-șef al Bucureștiului.

Imagini înființare U.A.R – prezidiu, Aula Institutului de Petrol și Gaze București, Fotografii Revista Arhitectura RPR, nr.1/1953

Statutul organizației, aprobat de conferință, care a avut la bază un Statut provizoriu, a reluat, cum era și firesc, prerogativele enunțate în Hotărârea de partid și de stat amintită mai sus, dezvoltate și structurate pe capitole. Statutele ulterioare, ale Conferințelor din 1965 și 1971, nu prezintă diferențe foarte mari, în afară de restrângerea aspectelor ideologice care își găsesc, totuși, rolul important în economia textului, având însă formulări diferite de cele ale anilor 1950.

Sunt însă, precizate, toate tipurile de activități care, până în decembrie 1989, cu constituit **obiective relevante**: plenary al UA, conferințe și dezbateri pe teme de urbanism și arhitectură, excursii documentare în țară și străinătate, schimburi de arhitecți cu organizații similare din alte țări (URSS, apoi țările socialiste și celelalte țări europene sau de pe alte continente, acordarea de premii pentru realizări, sprijin pentru arhitecții cu posibilități materiale reduse (deseori ajungând în această situație chiar datorită măsurilor represive ale regimului) etc.

La conferința a II-a a UA Pompiliu Macovei a fost ales președintele, președinte de onoare a fost Duiliu Marcu; comitetul de conducere avea 59 membri, 40 fiind din București. Trebuie remarcat faptul că pe lângă reprezentanții diferitelor filiale și cercuri, din acest comitet de conducere au făcut parte și numeroase personalități importante ale arhitecturii din România, provenind din proiectarea de arhitectură și urbanism precum din învățământul superior de arhitectură: Mircea Alifanti, Nicolae Bădescu, Ascanio Damian, Grigore Ionescu, Octav Doicescu, Alexandru Iotzu, Radu Laurian, Tiberiu Niga, Gheorghe Petrașcu, Tiberiu Ricci etc.

La următoarea Conferință, din 1971, a fost ales un nou președinte, în persoana lui Cezar Lăzărescu, Octav Doicescu a fost numit președinte de onoare, iar comitetul de conducere avea circa 100 membri, pe aceleași principii de reprezentativitate. Conferința din 1971 a fost ultima dinaintea schimbărilor politice din 1989, Cezar Lăzărescu conducând autoritar, pentru o bună perioadă de timp, atât Uniunea Arhitecților (până la decesul său, din 1986) cât și Institutul de Arhitectură „Ion Mincu”, în calitate de rector (1970-1977).

Organizarea internă și activitatea

Uniunea Arhitecților a avut o structură considerabil mai complexă decât SAR. Având și un număr mult mai mare de membri, a fost organizată pe filiale (regionale, apoi județene) și cercuri (înființate în marile institute de proiectare sau în județele cu un număr mai mic de 30 membri). Primele filiale, existente în 1954, au fost cele din București (avându-l ca președinte pe Octav Doicescu), Brașov, Cluj, Timișoara și Ploiești. Pe de altă parte, UA era organizată pe câteva secțiuni de lucru, cum au fost cea referitoare la locuințe, la sistematizare, la arhitectura industrială, la critică și teorie etc. În privința numărului de membri, se estima că în 1949 ar fi existat 800-900 de arhitecți în toată țara. La Conferința a II-a a UA, din 1965 existau 1238 membri și candidați (după modelul sovietic), organizați în 10 filiale și 28 cercuri.

La Conferința a III-a, din 1971 se estima că în UA sunt înscriși circa 2000 arhitecți, reprezentând aproximativ 70 % din totalul arhitecților din România, organizați în filiale și cercuri în 30 județe. La începutul anilor '80 se estima că numărul arhitecților din UA era de cca. 1865

din totalul apreciat a fi de 4250. Din totalul membrilor aproximativ 64 % activau în București.

O organizație nouă, după alte principii

Numărul mult mai mare de arhitecți a permis structurarea UA pe baze teritoriale certe, prin filialele județene, o structură care tindea spre cuprinderea arhitecților și a problemelor atât la nivel național cât și a celor particulare, specifice fiecărei localități mai importante sau fiecărui teritoriu administrativ. Datele statistice de mai sus ne arată că această cuprindere la nivel național nu a ajuns să fie completă până în 1989, după cum ponderea și rolul diferitelor filiale județene a fost diferit, în funcție de numărul de membri ai UA și de problemele profesionale de interes local.

Spre deosebire de acest mod de organizare a Uniunii Arhitecților, Societatea Arhitecților Români, în condițiile unui număr relativ redus de membri, și-a concentrat activitatea preponderent în București, spre problemele particulare ale Capitalei, cu dezvoltări ocazionale asupra problematicei generale ale întregii țări, cum a fost problema locuinței după Primul Război Mondial.

Luând în considerare aceste câteva date, preluate din documentele oficiale ale Uniunii Arhitecților, se poate considera că aceasta a fost, în foarte mare măsură, o organizație nouă, construită după alte principii decât Societatea Arhitecților Români, având, cel puțin aparent, puține legături cu asociația antebelică. Nu pot fi, însă, trecute cu vederea că principalele scopuri declarate ale celor două organizații se refereau la asocierea profesioniștilor cu scopul afirmării breslei și de a contribui la stimularea calității ridicate a arhitecturii.

Îndepărtarea de obiectivele S.A.R.

Pe de altă parte, unul din scopurile inițiale ale SAR, urmărit cu multă perseverență timp de câteva decenii – recunoașterea profesiei și a dreptului de semnătură, – a fost asigurat implicit, de statul socialist cu mențiunea că acesta a fost „topit” în ierarhia institutelor de proiectare. Învățăământul de arhitectură, devenit învățăământ de stat încă din 1897, a fost, în permanență, și după cel de-al Doilea Război Mondial, în atenția Uniunii Arhitecților, iar relațiile reciproce au luat forme dintre cele mai variate. UA a sprijinit, de exemplu, cu siguranță, înființarea, în anul 1970, a celor trei școli de arhitectură de la Cluj, Iași și Timișoara.

Totodată, nu poate fi ignorat sprijinul financiar acordat de stat, prin Fondul de arhitectură, care a fost una din cele mai importante structuri interne ale UA. De aici se poate constata o anumită limitare a domeniului de activitate a UA, organizația fiind degrevată de câteva din cele mai importante scopuri care au animat vechea Societate a Arhitecților Români.

Aceste particularități ale existenței și funcționării Uniunii Arhitecților, schițate mai sus, sugerează orientarea cu preponderență a activității spre dezbateri profesionale și mese rotunde pe teme variate, schimburi de opinii, conferințe etc., dar și activități cu caracter cultural mai general (seri de diapozitive etc.).

În aprecierea Uniunii Arhitecților și a rolului său în orientarea profesiei, în evoluția arhitecturii și urbanismului României postbelice nu poate fi neglijat, în nici un caz, importanța factorului politic.

În cazul UA este evidentă dependența de structurile politice și de celelalte organisme centrale ale statului socialist, în timp ce SAR rezultă a fi fost, cel puțin aparent, o structură complet independentă din punct de vedere politic.

Înființată, cu siguranță, după **modelul sovietic al uniunilor de creatori**, Uniunea Arhitecților a urmat drumul sinuos, cu accentele puternice în anii 1950 al politizării întregului domeniu al culturii, pentru ca, în anii 1960-1970, să profite de „dezghețul” perioadei care a fost, de altfel, cea mai prolifică perioadă a arhitecturii postbelice, cu multe din realizările de referință înscrise în patrimoniul nostru cultural.

Reflexul imediat este reflectat în revista Arhitectura, publicație a UA, singura revistă de arhitectură a epocii, care, în mod cu totul special sub redacția lui Mircea Lupu, a demonstrat o deschidere remarcabilă spre problematica perioadei din domeniul arhitecturii și urbanismului, atât în privința perspectivei asupra realizărilor din România cât și prin prezența în paginile revistei a dezbaterilor profesionale din lume și, în particular, din Europa.

Aceeași deschidere treptată a fost prezentă și în relațiile cu alte organizații similare din străinătate (întâi din URSS, apoi ale celor din fostele țări socialiste pentru a se extinde succesiv la celelalte țări europene), cu care a avut legături directe sau intermediare, prin Uniunea Internațională a Arhitecților, la care UA a aderat încă la de înființare. Privită în contextul general al României postbelice, activitatea Uniunii Arhitecților și, în general, existența sa au fost, cu siguranță, mult mai complexe decât a o înscrie, fără echivoc, pe linia unei totale aserviri politice, după cum se poate estima că rolul său în

arhitectura perioadei, a calității sale, sau a marilor proiecte de amenajare a teritoriului a fost apreciabil, totuși, din punct de vedere profesional. Cu toată certitudinea, dezbaterile profesionale, de la discuții în grupuri mai restrânse, cu subiecte particulare, până la plenarele periodice, cu tematică de amploare, au fost mult mai frecvente decât în perioada interbelică, iar **opiniile arhitecților au fost, nu o dată, contrare punctului de vedere oficial, al conducerii Uniunii Arhitecților sau a politicii PCR sau a statului.** Exemple pot fi găsite chiar în relatările, atent formulate, din revista Arhitectura. Pot fi întâlnite, astfel, reproșuri, mai mult sau mai puțin voalate, adresate administrațiilor locale sau centrale privind diferite aspecte care țin de calitatea efectivă a arhitecturii sau ale proiectelor de urbanism (la scări variate ale teritoriului) supuse dezbaterilor etc. Cercetările viitoare, bazate pe arhiva bogată a Uniunii Arhitecților, corelată cu diverse alte documente și, fără îndoială, cu mărturiile extrem de prețioase ale celor care au avut un rol activ, prin proiectare sau în învățământ în această perioadă, încă atât de controversată, vor aduce, cu siguranță, numeroase clarificări și nuanțările necesare.

Rămâne viu interesul pentru existența Uniunii Arhitecților, continuatoarea Societății Arhitecților Români între 1952 și 1989, într-o perioadă în care limitele între organizația considerată a fi doar un instrument servil în mâna celor care i-au aprobat existența sau în mâna celor care i-au condus destinele și, pe de altă parte, o organizație care a putut dovedi, în multe cazuri, prin membrii săi, probitatea profesională și cultura solidă, nu pot fi trasate cu ușurință și, în nici un caz, doar exclusiv prin perspectiva politică.

UAR: 1989 – 2016

prof.dr.arh. Peter Derer

PREAMBUL:

În decembrie 1989 s-a încheiat un capitol aparte al UAR (înlocuirea vechii SAR). În răspăr cu dictatura plebee, prima generație postbelică (formată din urmașii multor intelectuali de frunte) și-a păstrat o doză de onorabilitate. Asta, deși numeroși arhitecți au fost afectați, direct sau mijlocit, de variatele forme de represiune ale regimului. Același regim pe care alți colegi l-au sprijinit până la capăt, din oportunism sau chiar din convingere.

Ca grup profesional cu filozofie liberală care trebuia domesticit, arhitecții au fost înregimentați în mari institute de proiectare având statut de funcționari statali. Au avut mereu de lucru, cu precădere pentru marile proiecte de serie comandate de administrația publică. S-au bucurat de o anumită simpatie în rândul populației, mai ales a grupurilor care au beneficiat de locuințe. Simpatia s-a diluat însă atunci când au început campaniile de demolare, îndeosebi pentru realizarea Noului Centru Civic din București

Revenirea la statutul de profesie liberală

Noul capitol din existența profesiei include preocuparea pentru revenirea la situația dinaintea de 1951, însă fără renunțarea totală la moștenirea ulterioară. Arhitecții au profitat de mișcarea populară pentru a reveni la statutul de profesie liberală. Totuși menținerea denumirii de UAR (precum celelalte uniuni de creație) duce cu gândul la păstrarea unora dintre avantajele oferite de statul totalitar.

”...nimic din ceea ce e omenesc nu-i este străin”

Parte a societății românești, breasla arhitecților are aceleași trăsături ca și întregul. De la bunele intenții la obstrucționare, de la colegialitate la răutate gratuită, de la onestitate la apetitul pentru corupție, de la umilință la aroganță șamd., ”nimic din ceea ce e omenesc nu-i este străin”. Manifestarea unora din trăsături devine mai evidentă în procesul general de democratizare, în cadrul căruia profesia de arhitect nu mai ocupă locul știut acum un secol.

„apariția OAR, eveniment care ar fi putut fi sfârșitul UAR”

Ultimul sfert de secol poate fi împărțit în mai multe feluri. În mare, există perioada când UAR era singura asociație profesională, urmată de cea în care alături de UAR a apărut Ordinul Arhitecților. Primul deceniu începe printr-o scurtă fază de tranziție care deschide două legislaturi cu activități și realizări importante, în ciuda problemelor financiare.

Altă tranziție se consumă în anii care preced apariția OAR, eveniment care ar fi putut fi sfârșitul UAR. La începutul perioadei de coexistență a celor două mari organizații, UAR își pune problema profilului specific și pregătește baza materială adaptată economiei liberale.

Încheierea sfertului de secol a fost dedicată reafirmării în rândul arhitecților, a diversificării relațiilor din țară și străinătate și activităților de PR.

RENAȘTERE ȘI AVÂNT

Primele gesturi de după 1989 au constat în afirmarea atașamentului la noua stare de lucruri, prin detașarea de vechea administrație. Au existat reacții critice față de arhitecții din conducerea fostelor structuri de partid și de stat, paralel cu declarații de apropiere cu colegii care s-au expatriat forțat. Instaurarea liberei circulații a permis schimburi de vizite și revenirea UAR în cadrul instituțiilor europene și internaționale de care a fost despărțită în ultimii ani de dictatură.

În cadrul UIA, delegatul României a fost inclus în Colegiul de conducere, devenind ulterior vicepreședinte al organizației. Participarea UA la organizații precum FIHUAT, ICOMOS sau Architectural Council for European Arts a permis schimburi de informații și preluarea de expertiză în domeniile respective. Un sprijin important l-au acordat arhitecții români stabiliți și recunoscuți în străinătate, între care trebuie menționat prof. Sherban Cantacuzino de la Royal Fine Arts Commission din Marea Britanie.

S-a încercat chiar formarea unor asociații alternative

În primii ani marcați de agitație și căutări, conducerea interimară a stimulat refacerea organizatorică a uniunii. Primele asociații recunoscute juridic (reacție la centralismul bucureștean) s-au format în vestul țării. Acolo arhitecții, cu mici excepții, au fost mai puțin legați de politica de reconstrucție socialistă a României. Probleme de credibilitate au avut colegii din est și sud, mai ales cei din Capitală. Aici s-a încercat chiar formarea unor asociații alternative precum SAR, UFAR sau implicarea în structuri specializate (APUR, UNRMI etc.)

Noua organizare a presupus modificarea vechiului Statut al UAR din RSR care includea unele prevederi depășite. De exemplu, spre deosebire de reglementarea anterioară (alegerea președintelui de către Comitetul de conducere) acum s-a introdus un articol care preciza că alegerea președintelui se face direct de către Conferința Națională. Prevedere interesantă în noul context social-economic când arhitecții s-au numărat printre primii care s-au privatizat (prea repede față cu crearea clasei mijlocii principala comanditară a producției de arhitectură).

S-a inaugurat seria Bienalelor de arhitectură București (devenite BNAB)

Noua poziție a UAR în domeniul arhitecturii, construcțiilor și urbanismului a fost discutată în simpozioane, precum cel prilejuit de aniversarea centenarului SAR în 1991. Dar și în conexiune cu expozițiile de mare anvergură precum "Arhitectura românească în context internațional" ori cele privind Capitala: "București: starea orașului" de la Dalles și "București, orașul istoric, orașul distrus, orașul în devenire" de la Muzeul Național de Artă al României. În locul fostelor expoziții cincinale, s-a inaugurat seria Bienalelor de arhitectură București (devenite BNAB), prin care UAR a prezentat în spațiul public noile producții ale membrilor. Organizate în formule treptat mai complexe, însoțite de conferințe conexe ori pe teme date, juriile lor s-au bucurat de prezența unor specialiști importanți din străinătate care au obiectivat rezultatele. Cataloagele manifestărilor, atestate prin expertiza membrilor de juriu, reprezintă o adevărată istorie a arhitecturii post-1989.

Alt canal de comunicare l-au constituit publicațiile.

Alt punct de răscruce l-a reprezentat **”Legea exercitării profesiei de arhitect”**, intrată în vigoare în 2001, după o lungă gestație. După experiența RNA, noul act normativ privește o altă formulă de reglementare a meseriei, separată de școală. Divorțul de IAIM s-a concretizat prin evacuarea sediului UAR (birouri, bibliotecă, arhive) din clădirea de învățământ. Alt efect al legii a constat, printr-o ironie a sorții, în existența paralelă a două organizații ale arhitecților.

OAR, constituit imediat prin adunările generale ale viitorilor membri, a pornit la drum cu taxa pe **„dreptul de semnătură”** ceea ce i-a asigurat o bază materială sigură. A preluat de la UAR dreptul de reprezentare al breslei în fața autorităților și în cadrul UIA, ulterior preluând și dreptul de a colecta TA în tandem. În schimb, a lăsat în seama vechii asociații unele componente consumatoare de bani (bienalele de arhitectură, cea de la Veneția, revista și biblioteca) dar și drepturile obținute în cadrul ANUC.

ȘANSE PENTRU VIITOR

În primul deceniu după 1989, UAR era unica organizație profesională a arhitecților. Pentru a se afirma în plan social și economic s-a aliat cu alte uniuni de creație. ANUC, format în 1995, a reușit să impună votarea unui set de legi prin care statul să ajute financiar activitatea și membrii uniunilor de creație. Membrii pensionari ai UAR beneficiază de indemnizații compensatorii de pensie (pentru repararea situației din perioada când au avut statut și retribuție de funcționar). 110 dintre aceștia pot primi indemnizații de merit pe baza recomandării comisiei ad-hoc din Academia Română.

Tot prin Alianța Națională a Uniunilor de Creație, UAR (ulterior și OAR) este îndrituită să colecteze Timbrul Cultural pentru Arhitectură. Fondul constituit pe baza Legii 35/1994 se folosește numai pentru baza materială și activități proprii din domeniul cultural și social. FTA, alături de fondul realizat din cotizațiile membrilor, constituie baza resurselor actuale ale UAR pentru existență și activitate.

Prin apariția unei a doua organizații, conducerea UAR aleasă la Conferința Națională din 2004 a trebuit, treptat, să se adapteze la noua situație. După o perioadă dificilă dpdv. financiar, situația s-a ameliorat datorită revenirii în organizație a vechilor membri. Faptul că cei cca. 200 membri fideli, plătitori constanți ai cotizației, au impus plata restanțelor celor reînțorși, a salvat bugetul UAR. S-a adăugat fondul rezultat din acumularea Timbrului de Arhitectură, treptat mai mare în anii în care ”economia a duduie”.

Numai că acolo unde sunt bani, apar și probleme.

Elementul vital, sediul (deoarece UAR a trebuit să elibereze spațiile din cadrul IAIM și nu a reușit să recupereze sediul fostei SAR) și-l va realiza fructificând, în parteneriat cu un trust de construcții, imobilul din str. Dem. Dobrescu 5 transferat din proprietatea statului. Spațiile necesare pentru bibliotecă, arhive, colecții etc. au fost puse la dispoziție de PMB la parterul și primul etaj din clădirea (cu probleme de stabilitate) de pe Cl. Victoriei 126, amenajate din fondurile UAR. În urma unor îndelungi dezbateri, majoritatea membrilor de Senat a acceptat folosirea de fonduri din TA nu numai la manifestări culturale și activități sociale, ci și la realizarea bazei materiale pentru desfășurarea lor.

Revista „Arhitectura”, editura Simetria și biblioteca UAR

Evoluția agitată a revistei „Arhitectura”, adevărat monument profesional, s-a datorat atât contextului financiar schimbat, cât și concurenței altor publicații de profil care au atras o parte din autori. În primul deceniu s-au schimbat mai multe colective redacționale, ceea ce explică varietatea tematică, de formă și de fond. În ciuda lipsei de continuitate, publicația a reușit să redea, în parte, frământările din profesie, adaptarea ezitantă la noua stare social-economică.

Revistei i s-a adăugat ulterior, și doar pe termen redus, editura „Simetria” unde au apărut lucrări de referință recente ori din interbelic, precum ghidul „București, arhitectură și modernitate”, monografiile „Henrieta Delavrancea Gibory” și „Horia Creangă” sau altele care au îmbogățit rafturile multor biblioteci. Cea a UAR (a doua ca importanță la data respectivă), și-a continuat existența profitând de acumulările anterioare. Inventarul preluat de la SAR, a fost completat, prin finanțare de la Fondul de arhitectură, cu multe donații și achiziții. Limitarea fondurilor după 1980 a făcut ca o parte din numeroasele titluri de cărți și reviste tipărite în țară și străinătate să nu fie prezente în colecțiile ei.

PUNCTE DE RĂSCRUCE

Noua conducere a UAR (instalată în urma Conferinței Naționale din 1992) a stimulat prezența în spațiul public a membrilor săi prin organizarea de concursuri publice. Există intenția de a trece de la concursurile de idei (frecvente înainte de 1989) la concursuri care se finalizau prin clădiri. Prin publicitatea conexă, concursul pentru Piața Victoriei, breasla se putea

arăta într-o altă lumină și să susțină o arhitectură deosebită de producția anterioară. Doar că proiectele pentru „Industrialexport” (contrazicând procesul de dezindustrializare în curs) ori „TVRom” de pe amplasamentul vechiului Teatru Național etc. s-au concretizat altfel. Majoritatea nu au avut nici o finalitate precum competiția-dezbatere „Gânduri despre Casa Poporului” (oglundind lipsa de realism a emoționalului).

Un impact notabil l-a avut concursul internațional de arhitectură „București 2000” lansat în 1995. Sugerat de arhitecți din Italia și Franța, el a devenit posibil numai după apelul la patronajul președinției. Evenimentul s-a bucurat de un succes enorm, pe măsura fondurilor puse la dispoziție. Administrația instalată după 1996 a continuat demersul prin pregătirea studiilor necesare implementării proiectului câștigător.

Din păcate, echipa care a organizat concursul nu a reușit să impună trecerea la faza următoare. În 2004, sub același președinte care a patronat lansarea concursului, ideea a fost abandonată. Astfel s-au ratat minimum 2 obiective strategice. Primul viza o altă filozofie de dezvoltare a Bucureștilor: concentrarea marilor investiții vitale în zona pregătită edilitar a Noului Centru Civic ar fi permis, în schimb, o abordare „soft” a ceea ce a mai rămas din orașul istoric. Al doilea privea frontul de lucru al arhitecților: ocupați cu arhitectura monumentală din „Zona București 2000”, ar fi putut să intervină cu necesara sensibilitate în revigorarea cartierelor tradiționale. „Amestecarea borcanelor” i-a pus pe mulți în postura de a produce o arhitectură inadecvată, sancționată nu numai de bucureșteni.

În primă urgență s-a achiziționat după analize minuțioase sediul din București (actualul CCA, în fotografia de mai jos) care, prin extindere, trebuia să preia biblioteca, arhivele, colecțiile etc. din Cl. Victoriei. (La începutul lui 2012 avizele premergătoare și fondurile necesare erau rezervate pentru lansarea concursului.)

Pentru obligațiile în plan social Senatul a adoptat **programul Caselor de Odihnă și Cultură ale Arhitecților (COCA)** alese pe regiuni de dezvoltare. (Conacul din Olari se află în Oltenia, Casa cu blazoane în regiunea SE - în imagine, vila din Sinaia în regiunea Sud - fotografie dreapta).

Programul trebuia să ofere membrilor UAR **posibilitatea recreerii în afara marilor orașe, paralel cu generarea de activități culturale și de creație, în relație cu colectivitățile locale**. Ideea era de a preveni prin socializare și dinamizare însingurarea și bolile. Proiectul COCA a avut la bază ideea descentralizării UAR pe conturul regiunilor de dezvoltare, echivalente cu sectoarele din București. Formula este viabilă sub anumite aspecte, dar a fost combătută cu alte argumente. Descentralizarea nu s-ar fi rezumat la nivelul organizatoric, dar și în cel economic-financiar, în speranța revigorării activităților considerate specifice. Acestea ar fi privit, dacă se acceptă că problemele profesionale țin de drept de OAR, cu precădere domeniile cultural și social (potrivit L 35/94 care pune la dispoziție și fondurile). De fapt, regionalizarea și programul COCA nu reprezintă decât componente ale unei alte filozofii privind UAR. Anume **renunțarea la mentalitatea de asistat**, și trecerea la găsirea ori construirea (pe baza resurselor actuale) unor surse noi de venit pentru atingerea obiectivelor culturale și sociale ale asociației. Filialele și membrii UAR ar consuma proporțional cu contribuția și veniturile proprii realizate din cotizații, din activitățile COCA, alte surse etc. girate prin structuri organizate pe principii economice.

CONSTATARE DE MOMENT

Regândirea modului de existență al UAR presupune unitate și continuitate, trăsături care nu sunt la mare preț în rândul breslei, evident nici în rândul membrilor UAR. Formula avansată în ultimele 2 legislaturi, nu este ideală, dar e perfectibilă. Ea trebuie analizată cu răbdare și competență, și, pe de-asupra, difuzată la nivelul filialelor și în rândul membrilor.

Este, ceea ce a făcut, în parte, conducerea aleasă în 2012. A ocolit unele proiecte (temporizarea extinderii bibliotecii, ignorarea conacului din Olari, suspendarea societății comerciale), dar a finalizat cele mai importante obiective imobiliare (CCA, Casa de Odihnă și Creație a Arhitecților din Sinaia, Complexul de Odihnă și Cultură al Arhitecților din Chiojdu/Buzău). Centrul de Cultură Arhitecturală funcționează deja (parțial, din 2011) celelalte vor intra în plină activitate curând, când se sărbătorește 125 de ani de la înființarea SAR și 65 de ani la transformarea în UAR.

Terminarea proiectelor a presupus și înscrierea amănunțită a activităților UAR în birocrăția contabilă și în contextul legislativ actual.

Eforturi aproape imposibile fără dotarea cu un aparat administrativ considerat de unii prea amplu. Inventarierea exactă a patrimoniului actual, continuarea informatizării bibliotecii, ordonarea diverselor arhive organizarea de expoziții, lansări de carte, proiecte culturale precum "De-a arhitectura", publicarea de cărți, organizarea de excursii documentare etc., sunt doar câteva din activitățile recente.

Ele sunt menționate parțial în BIUAR și OUB (din păcate în disoluție), unele în revista "Arhitectura 1906", care, în ciuda problemelor financiare, rămâne un mijloc important de comunicare al UAR.

Nu și unicul. Constatând absența informațiilor privind activitățile organizației, prezenta conducere (nu fără dezbateri și contraargument) a încercat s-o suplinească prin **continuarea itinerariilor BNAB** și prin lărgirea bazinului de participare la Bienala de Arhitectură de la Veneția. Totodată, anumite componente ale acestora (Arhitecți creatori de patrimoniu) au fost plimbate prin țară, și, cu sprijinul ICR, expuse în străinătate.

Un proiect nou care a contribuit la cunoașterea activităților UAR este bienalul Congres al Patrimoniului Cultural la care iau parte specialiști din țară și străinătate. Probabil dedicat anul acesta celor 125 de ani ai Societății Arhitecților Români.

Arh. Peter DERER, 23 febr. 2016

Conferința de presă privind participarea României la cea de-a 15-a ediție a Expoziției Internaționale de Arhitectură - la Biennale di Venezia - ICR, 3 feb. 2016

La conferință au participat: dl. Vlad Alexandrescu, Ministrul Culturii, dl. Radu Boroianu, președinte ICR, dl. Attila Kim, comisarul participării României la cea de-a 15-a ediție a Expoziției Internaționale de Arhitectură - la Biennale di Venezia, d-na Viorica Curea, președinte al Uniunii Arhitecților din România, reprezentanți ai echipei proiectului câștigător și ai echipelor proiectelor premiate.

Cu această ocazie a fost prezentat proiectul câștigător și au fost acordate premiile UAR pentru proiectele selecționate de juriul concursului.

Expo proiecte premiate, Cotroceni 18 februarie 2016

Lansare Clubul Arhitecților

21 februarie 2016

Simpozion & Balul Arhitecților Craiova 18-20 martie

UNIUNEA ARHITECȚILOR din ROMÂNIA –filiala euroregională S-V OLTENIA
ASOCIAȚIA "PODUL LUI APOLLADOR"
FILARMONICA "OLTENIA" CRAIOVA
MUZEUL DE ARTA CRAIOVA
organizează :

ZILELE CONSTANTIN BRÂNCUȘI LA CRAIOVA

editia a IV a

19-20 martie 2016 "La Craiova m-am născut a doua oară"
Constantin Brâncuși

PROGRAM

Sâmbătă, 19 martie - Muzeul de Artă Craiova, Sala Oglizilor

ora 11.00 SIMPOZION: cu tematicile :

„125 de ani de ARHITECTURA românească” - 26.02.1891 - „130 de ani Martha BIBESCU” - 28 ianuarie 1886
„35 de ani Octav DOICESCU” - 10 mai 1981 - „140 de ani Constantin BRANCUSI” - 19 februarie 1876,
INTRAREA PE BAZA DE INVITATIE

Duminică, 20 martie - Muzeul de Artă Craiova,

ora 11.00 SPECTACOL : "AFORISMELE - O METAFIZICĂ SONORĂ "

Petre Cichirdan, Pavel Floresco, Ion Crețeanu, Cornel Popescu, Mircea Suchici, Cristian Ciomu, Ilinca Zamfir
INTRAREA LIBERĂ

Duminică, 20 martie - Filarmonica Oltenia Craiova - Sala mare

ora 19.00 - "CONCERT EXTRAORDINAR PENTRU RENĂȘTEREA POST-BRÂNCUȘIANĂ "

"SUITA PENTRU VIOLONCEL SOLO". compozitor și interpret Mircea Suchici

"POEME DE JAZZ ACUSTIC ȘI ELECTRIC " cu grupul OPUS 1,61

Cristian Ciomu - pian, claviaturi, Iulian Albu - chitară , Marcel Voinea - tobe

Soliști : Cornel Popescu - frunză, caval, fluier , Ilinca Zamfir - mezo-vocal Recită : Mircea Liviu Goga

Cenaclul "Constantin Brâncuși" prezintă expoziția : "CRAIOVA ÎN VIZIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI"

Casa de Modă "Ilinca Butucea" prezintă parada : "CULORILE DE PRIMĂVARĂ 2016"

INTRAREA LIBERĂ

BUILDING EDUCATION

Bucharest International Forum 3 martie 2016

Fotografii Arh. Mircea Țibuleac

Uniunea Arhitecților a fost prezentă, prin membrii participanți, la evenimentul de talie internațională ce a tratat ca subiect problematica spațiilor pentru educație.

Evenimentul a avut loc sub egida OAR și a beneficiat de comunicări din partea unor personalități locale sau din străinătate, arhitecți, specialiști în educație și oameni de afaceri, în fața a peste 200 de participanți.

Festivalul "Prietenii muzicii/PRO PIANO – România"

Filiala Sibiu ediția a IV-a, 11-13 martie 2016

Biblioteca Jud. ASTRA Sibiu Sala festivă (Corp A, Etaj 2)

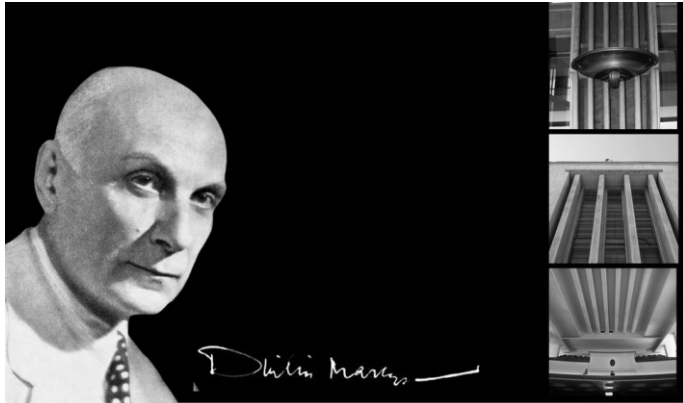
Evenimentul a fost organizat de fundația culturală "PRO PIANO - ROMÂNIA" în parteneriat cu Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu, Consiliul Județean Sibiu și Filiala Județeană Sibiu a Uniunii Arhitecților din România (UAR), alături de inițiatora acestui festival la Sibiu, profesoara de pian Enikő–Maria Orth.

Scopurile festivalului:

- Încurajarea învățării unui instrument muzical, considerând că muzica contribuie la dezvoltarea capacităților mentale ale copiilor și tinerilor
- Crearea unui cadru organizat de manifestare artistică și muzicală în care tinerii își pot prezenta și compara calitățile tehnico-interpretative însușite
- Oferirea unei alternative constructive de petrecere a timpului liber și o posibilitate de direcționare optimă a atenției și al potențialului de manifestări multiple ale copiilor.

www.propiano.org

SEMICENTENAR DUILIU MARCU (1966-2016)

"Omul, arhitectul și profesorul Duiliu Marcu"

Masă rotundă la Centrul de Cultură Arhitecturală al U.A.R.,
str. Jean Louis Calderon, nr. 48, sector 2, București

Joi, 31 martie, ora 17.30

Invitați: prof. dr. arh. Cornelia Elena BERINDAN, arh. Anca BORGOVAN, prof. dr. arh. Mihaela CRITICOS, prof. dr. arh. Nicolae LASCU, arh. Adrian OPREA, prof. dr. arh. Marius SMIGHELSCI, prof. dr. arh. Sorin VASILESCU, prof. dr. arh. Ana Maria ZAHARIADE

Desfășurată în data de 31 martie 2016 la sediul Centrului cultural al Uniunii Arhitecților, masa rotundă intitulată "Omul, arhitectul și profesorul Duiliu Marcu (1885-1966) a reunit foști studenți ai arhitectului dar și specialiști în domeniul istoriei arhitecturii și a perioadei interbelice.

Text și fotografii Arh. Alexandru Panaitescu

Evenimentul a făcut parte din seria de evenimente dedicate "Semicentenarului Duiliu Marcu", organizat de UAR și UAUIM cu ajutorul arhitecților Mariana Croitoru, Mihaela Lazar, Dan Ionescu.

Discuțiile, povestirile și amintirile, mai mult sau mai puțin cunoscute, au pus în evidență personalitatea complex și au subliniat calitățile profesionale, sociale și umane ale celui care a fost arhitectul, profesorul și academicianul Duiliu Marcu.

O contribuție remarcabilă a lui Marcu pentru întreaga arhitectură interbelică din țara noastră este reinventarea detaliului de arhitectură, atât prin soluția găsită, cât și prin prețiozitatea materialului folosit. Din acest motiv, îndrăznim să-l numim pe Duiliu Marcu „ARHITECTUL DETALIULUI ÎN ARHITECTURA MODERNISTĂ DIN ROMÂNIA”.

De fapt, când privim creația sa, avem în față operele celui mai complex arhitect care a profesat în România, în veacul de modernitate 1850-1950. În ciuda acestor considerații, arhitectul însuși se întreabă, cu modestie, referindu-se la atingerea aspirațiilor sale către o arhitectură modernă și originală, care l-au călăuzit în activitatea sa profesională : „*Voi fi reușit oare? Eu pot să declar [...] că sunt departe de a fi fost întotdeauna mulțumit de ceea ce am realizat.*”

Conferința Teritorială

CONFERINȚA TERITORIALĂ UAR SIBIU
26 MARTIE 2016

tehnoredactare - Ana DONȚU

Retrospectivă Evenimente 2012 - 2016

1. **TABĂRA DE PICTURĂ - „ARHITECTURA ÎN PASTEL”**,
Satul Vale 1-8 Iulie 2012
2. **EXPOZIȚIE - „ARHITECTURA ÎN PASTEL”**,
Halul Mare al Primăriei
3. **CONJUNCTURI CULTURALE - „O CASĂ PENTRU CHOPEN” +**
Inaugurarea pianului de la Sala Festivă a Bibliotecii ASTRA,
19.09.2012
4. **CONJUNCTURI CULTURALE - „O CASĂ PENTRU BACH”**,
Sala Festivă a Bibliotecii ASTRA, 25.10.2012
5. **EXPOZIȚIE DE PICTURĂ „ENE IOAN ȘI CORNELIA ȚUGLUI”**
29.10.2012, Halul Mare al Primăriei
6. **ȘEDINȚA DE CONSTITUIRE A PLATFORMEI DE PARTENERIAT**
ÎN PROTEJAREA PATRIMONIULUI - Muzeul ASTRA, 23.07.2013
7. **EXPOZIȚIE DE ACUARELĂ - „MUZEUL SATULUI”**
Biblioteca ASTRA, 14.10.2013
8. **ȘEDINȚA PREȘEDINȚILOR DE FILIALE UAR**,
denumită „Întâlnirea președinților UAR cu președinții de
filiale”, 11-12 noiembrie 2014
Prima zi:
 1. Vernisaj Expo „Arhitecți Români Creatori de Patrimoniu”
 2. Concert de Pian - Biblioteca Astra
 3. Prezentare de carte și reviste - Biblioteca Astra
 A doua zi:
 1. Ședința cu președinții
 2. Vizită ghidată în Muzeul Astra
9. **EXPOZIȚIE prilejuită de Anul Brâncoveanu: „BRÂNCOVEANU 300 - TRADIȚIA CONTINUĂ”**
- Biblioteca ASTRA, 21.11.2014
10. **BIENALA NAȚIONALĂ DE ARHITECTURĂ**
- 13.11.2014, Halul Mare al Primăriei
11. **EXPOZIȚIE DE PICTURĂ „ENE ION & ȚURLEA CRISTINA”**,
- 3-15 DECEMBRIE 2014
12. **EXPOZIȚIA „PATRIMONIUL CONSTRUIT - Evoluții, oportunități, consecințe”** - Primăria Sibiu, 18-28.02.2016
La care se adaugă patru ediții ale festivalului de pian pentru copii „PRIETENII MUZICII - PRO PIANO, Filiala Sibiu”- Sala Festivă a Bibliotecii ASTRA, în primăvara anilor 2013, 2014, 2015, 2016
13. **„DE-A ARHITECTURA IN ORASUL MEU ”**
- SPRIJIN IN FINANTAREA PROGRAMULUI NATIONAL SI
PREDARE EFECTIVA LA CLASA DIN 2013.

EXPOZIȚIILE Membrilor UAR

Expoziție de fotografie de arhitectură cu imagini din Rep. Moldova 13 ianuarie 2016, CCA „J.L. Calderon“

Au fost prezentate o selecție a fotografiilor realizate în cadrul deplasării documentar-turistice în Rep. Moldova, în iunie 2014, sub organizarea dlui Conf.Dr.Arh.Gheorghe IONAȘCU, în calitate de membru în Consiliul Național al Asociației Culturale pro Basarabia și Bucovina și de Vicepreședinte organizatoric al Filialei București, sector 2, a UAR.

La deplasare au participat 11 arhitecți și trei membri ai A.C.P.B.B. Panourile cu fotografii au fost aranjate de către Dorian Theodor Clenciu.

Expoziția de pictură „Timpul” Lucian George Păiș 2-12 februarie 2016, CCA „J.L. Calderon“

LUCIAN GEORGE PĂIȘ
EXPOZIȚIE PICTURĂ

Centrul de Cultură

U.A.R.

București

str. Jean-Louis Calderon nr. 48

2-12 februarie 2016

Arhitect cu mare pasiune pentru artă, arhitectură și muzică, un fervent susținător al momentelor unice de cultură din Club „A” - mai ales ca practicant-performer de jazz. În paralel cu viața practică de arhitect și muzician se dedică pasiunii pentru artă susținând propria galerie de artă veche timp de peste un deceniu, îndreptându-se spre pictură.

Mare admirator al curentelor moderne, în mod deosebit curentul expresionist cu reprezentanții de marcă germani și ruși precum Franz Marc, August Macke, Vasilli Kandinski, Annenkov Yuri etc.

În căutarea unui limbaj plastic original își ia drept sursă de inspirație și elemente artistice ale altor curente cum ar fi cel Fauvist, Cubist, Abstract – Geometric. Nefiind practicantul unei picturi figurative în sens clasic, temele abordate sunt susținute de o filozofie de fundal ce uneori transcende prin imaginarul artistic, alteori se lasă ascunsă în compoziții misterioase. Subiectul lucrărilor, cromatica curajoasă, tușa puternică și precizia compozițională (specific arhitecturală) reflectă bagajul de cultură și cunoștințe însușit de artist pe parcursul câtorva decenii de activitate în domeniul artelor.

Expoziția s-a încheiat cu un alt eveniment deosebit, „Seară muzicală cu saxofonistul Nicolas Simion“

saxophonist & composer

EXPOZIȚIILE Membrilor UAR

„Sub semnul văzului”

Călin Hoinărescu

17 februarie - 05 martie 2016, C.C.A. „J.L. Calderon”

Ceea ce reunește ca un fir roșu opțiunile artistice ale autorului și conferă coerență expoziției este opțiunea pentru valorile spirituale tradiționale, integrate într-un context cultural izvorât din civilizația bizantină. Reperele definitorii ale spiritualității noastre cu opțiuni spre forme deschise atectonice, spre unitate multiplă și alcătuirii organice caracterizează o sensibilitate vizuală. Această ipostază este subliniată de lucrările expoziției, cu titlul simbolic „Sub semnul văzului”, ilustrând monumente restaurate și lucrări de pictură și grafică realizate de arhitect pe parcursul a mai bine de 45 de ani de activitate.

„Tempora”, expoziție de pictură

Michaela Iatan

10-23 martie 2016, C.C.A. „J.L. Calderon”

„Timpuri diferite, timpuri metafizice sau istorice, de la timpul cosmic la timpul personal, de la anotimpuri la diferitele perioade în care au fost pictate tablourile.

Și fiecărui timp îi corespunde o tehnică picturală diferită: grafică, acuarelă, culori acrilice, ulei, tehnici mixte care să se plieze pe transmiterea momentului unic în care o idee sau o trăire specială ne sunt sugerate de o lumină specială ce cade pe un obiect poate banal.

[...]Naturi statice, unele dramatice, în flăcări, altele calme, flori nostalgice sau învăpăiate punctează fiecare câte un moment din această continuă trecere. O, tempora...”

arh. Michaela Iatan

EXPOZIȚIILE Membrilor UAR

O expoziție eveniment: „NEDESPĂRȚITE DARURI“

arhitectură - desen - pictură

22 martie - 9 aprilie 2016 Galeria Romană

O expoziție de excepție, reunind câteva creații artistice a 23 de arhitecți din toate generațiile.

Paul Gherasim, Militza Sion și Marius Pandelescu, organizatorii evenimentului, susținut de UAR, OAR și Galeria Romană, au făcut o selecție foarte riguroasă, pe simeze fiind expuse lucrări ale arhitecților: Ion Mincu, Horia Creangă, Gheorghe Simotta, Henrietta Delavrancea-Gibory, George Matei Cantacuzino, Octav Doicescu, Nicolae Lupu, Nicolae Cucu, Ioana Grigorescu, Laurențiu Vasilescu, Paul Bortnovschi, Bogdan Gheorghiu, Sebastian Moraru, Alexandru Târziu, Militza Sion, Vasile Marcu, Radu Șerban, Daniela Tutunea, Victor Moraru, Adrian Spirescu, Sever Mitranche, Răzvan Luscov și Marius Pandelescu. Li s-au alăturat inspirat lucrări ale pictorilor Sorin Ionescu, Aurel Cojan, Horia Damian, Dragoș Morărescu, Horia Bernea și Marcel Iancu, ultimul revendicat, pe bună dreptate, și de istoria artei, cât și de istoria arhitecturii din România.

Text și imagini Arh. Rodica & Alexandru Panaitescu

„de-a acuarela“

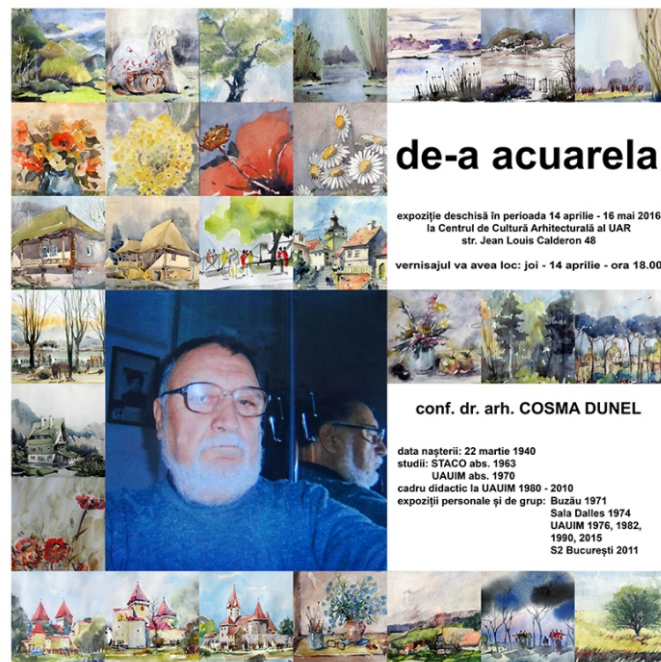
Dunel Cosma

14 aprilie - 16 mai, CCA „J.L. Calderon“

„Privind expoziția lui Dunel Cosma, a fostului și admirabilului meu coleg de facultate și de catedră, m-au încercat, în afara trăirilor artistice, și unele sentimente legate de satisfacțiile pe care le are profesorul atunci când vede cum discipolul se realizează, ducându-i mai departe parte din strădania sa artistică.

Și mă gâdesc cu pioșenie și chiar cu mândrie la faptul că cel ce i-a pus în mână creionul și pensula a fost tatăl meu, pictorul Aurel Vasilescu, „exilat” pentru decenii ca profesor la Școala de Arhitectură. Rezultatul pedagogic poate fi rezumat de michelangiolasca frază „ci mâna care minții se supune”.

Sorin Vasilescu

GABRIEL DAVIDENCO

n.1948-d.2016

UAR anunță cu profund regret dispariția prematură, după o grea suferință, a colegului nostru dr. arh. urb. Gabriel Davidenco. Diplomat al Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” din București în 1974 și dr. în arhitectură al aceleiași instituții de învățământ superior, Gabriel Davidenco și-a desfășurat activitatea ca arhitect în Alexandria, la I.P.J.Teleorman, parcurgând toate etapele profesionale: arhitect proiectant, șef de proiect și șef de colectiv. În 1993, a devenit arhitect-șef al jud. Teleorman, funcție pe care a onorat-o cu pasiune și competență timp de 15 ani.

A obținut în decursul carierei specializări în conservarea și restaurarea monumentelor, urbanism istoric, expertiză judiciară în arhitectură și urbanism, precum și pe cea de evaluator. A activat în diferite comisii de profil: Comisia tehnică de urbanism și amenajare a teritoriului a mun. Alexandria, a jud. Teleorman, comisia zonală nr. 8 pentru monumente istorice. A fost membru a mai multor organizații profesionale: UAR, OAR, APUR (fondator), RUR, Asociația arhitecților-șefi de județ (fondator).

Începând cu anul 2012 a fost ales vicepreședinte al UAR preluând responsabilitățile Departamentului organizatoric, pe care le-a îndeplinit cu energie și seriozitate până când sfârșitul implacabil a pus, mult prea devreme, punct unei vieți și cariere demne de tot respectul comunității profesionale.

n.1926 - d.2015

text și foto

arh. Alexandru Panaitescu

Studii:

Facultatea de Arhitectură,
diplomă: martie 1954.

Principalele lucrări:

Bloc de locuit în Str. Batiștei nr. 9, București (1960).

Între 1964-1984 a coordonat în calitate de șef de proiect complex proiectarea transformării principalei axe urbane din estul Capitalei, Șoseaua Colentina-Calea Moșilor, formată din ansamblul de blocuri din Șos. Colentina, etapa I (1968-1972), între Obor (Str. Ziduri Moși) și Str. Doamna Ghica; etapa a II-a (1974-1976), între Str. Doamna Ghica și Șos. Fundeni; blocurile din Piața Bucur Obor (1977-1979); ansamblul de blocuri din Calea Moșilor, între Șos. Ștefan cel Mare și B-dul Carol I (1978-1984). Între 1984-1988 s-a ocupat de proiectarea blocurilor din Piața Unirii, latura de sud, între B-dul Cantemir și Aleea Mitropoliei.

Publicații: Atlas - Ghid. Istoria lăcașurilor de cult din București, vol.1-3 (în colaborare cu arh. L. Stoica, N. Ionescu-Ghinea, D. Ionescu, C. Luminea, M. Georgescu), 1999; Enciclopedia lăcașurilor de cult din București, vol.1-2 (colaborator, autori: arh. L. Stoica și N. Ionescu-Ghinea), 2000.

Premii ale Uniunii Arhitecților:

1978 - Ansamblul de blocuri din Șos. Colentina - Str. Doamna Ghica; 1979 - Ansamblul Piața Bucur Obor.

PETRE ILIESCU

BULETINUL
INFORMATIV
AL UNIUNII
ARHITECTILOR
DIN ROMANIA

Caseta redacțională

redactare:

arh. Nicolae Lascu - coordonator publicații UAR

arh. Adrian Ibric - tehnoredactare

arh. Marina Macarie - coperte

arh. Cristian Sonea - ilustrații

arh. Dumitru Fanea - fotografii

colaboratori:

Amalia Năstase

arh. Ioana Alexe

arh. Mircea Țibuleac

coordonator:

arh. Mircea Ochinciuc - vicepresedinte UAR

www.uniuneearhitectilor.ro/BIUAR

BALUL ARHITECȚILOR 2016

